Turkish Studies *Educational Sciences*

Volume 14 Issue 6, 2019, p. 3311-3354

DOI: 10.29228/TurkishStudies.30285

ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 20.08.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 20.12.2019

✍ *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (24.09.2019)-Referee 2 (24.09.2019)- Referee 3 (01.10.2019)

This article was checked by iThenticate.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TAŞIMALI ÖĞRETMEN SİSTEMİ (TÖS) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

*Kamile ÖZER AYTEKİN** - Elif KURT** - Elifnur BABAOĞLU*****

ÖZ

Çocukları bir üst öğrenime (ilkokula) hazırlamak Okul Öncesi Eğitimin Amaçları arasındadır. Okul öncesi eğitim ile İlkokula başlayan çocukların bilişsel, sosyo-duygusal, psiko-motor ve dil gelişimi ile ilgili ön öğrenmelerin gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Böylece, okul öncesi eğitim almış çocukların ilkökul öğrenim süreçlerinde, gelişim düzeylerinde bireysel farklılıklar dışında çok büyük farklılıklar oluşmayacaktır. Çocuk, okuma-yazma, temel matematik ve yaşam becerileri ile ilgili öğrenmelerde çok zorlanmayacaktır. Ayrıca, bu becerilerin kazandırılmasında çok zaman sarfedilmeyecektir. Nihayetinde ise, çocuk, tüm hayatı için gerekli olan bilgilere sahip olacaktır. Bu nedenle, çocuklara okul öncesi dönemde eğitimden yararlanmada fırsat eşitliğinin sağlanması gerekmektedir. Fırsat eşitliğini sağlamak için, okul öncesinde zorunlu eğitime geçmek gerekmektedir. Türkiye’de okul öncesi eğitimde zorunlu eğitime geçiş için çalışmalar devam etmektedir. 2018-2019 eğitim öğretim yılında okul öncesinde okullaşmanın % 100’e ulaşabilmesi hedeflenmiş, öncesinde 22 ilde pilot uygulamalar yapılmıştır. Bu hedef doğrultusunda da, yeterli sayıda öğretmenin görevlendirilmesi ya da fiziki şartlarla ilgili tedbirlerinin de alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. Coğrafi şartlar, okullaşma nüfusunun mevcut yer için okulun açık kalmasına ya da yeni bir okulun açılmasına yeterli olmaması nedeni ile

* Bu araştırma, 28 Nisan-01 Mayıs 2018 tarihleri arasında Alanya/ANTALYA’da gerçekleştirilen 3rd International Education and Social Science Congress’de sözlü bildiri (Yayın No:4751391) olarak sunulmuş ve gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir.

** Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, E-posta: kam.ozer@hotmail.com

*** Okul Öncesi Öğretmeni, Şanlıurfa Gülgün Hacımuftuoğlu Anaokulu, E-posta: kurtelif035@gmail.com

**** Okul Öncesi Öğretmeni, Niğde Çamardı Halk Eğitim Merkezi, E-posta: nurr.elif3@gmail.com

ilkokul ve ortaokullarda öğrenim görme hakkından çocukların faydalanabilmesi için Taşınabilir Eğitim ile çözüm bulunmuştur. Okul öncesi, çocukların aynı nedenlerle, diğer taşınabilir eğitimden faydalanan çocuklar gibi taşınması gelişimleri açısından pek mümkün gözükmemektedir. Fiziki veya coğrafi şartların uygun olmadığı bölgelere MEB 336 adet çelik konteyner mobil sınıf yapmayı planlamıştır. Böylece çocukların taşınmadığı durumlarda bu bölgelere öğretmenlerin ve mobil sınıfların gitmesi planlanmıştır. Bu çalışma ile okul öncesi öğretmen adaylarının Taşınabilir Öğretmen Sistemi (TÖS) ile ilgili görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarından bir çalışma grubu oluşturulmuş ve TÖS ile ilgili verileri toplayacak olan bir görüşme formu düzenlenmiştir. 3 hafta boyunca öğretmen adayları ile bizzat araştırmacılar görüşmüş ve öncelikle bu konu ile ilgili bilgileri olmayan öğretmen adaylarına kısaca bilgi verilmiş sonrasında sorulara cevaplar istenmiştir. Veriler, içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları, Okul öncesi eğitimde okullaşmanın artırılması dolayısı ile okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesi için planlama aşamasında olan TÖS ve üretilecek benzeri projeler için öneri niteliği taşıması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Öğretmen Adayı, TÖS (Taşınabilir Öğretmen Sistemi), Çocuk, Okul Öncesi Eğitim. Fırsat Eşitliği, Taşınabilir Eğitim.

A STUDY ON THE VIEWS OF PRESCHOOL TEACHERS ABOUT MOBILE TEACHERS SYSTEM (MTS)

ABSTRACT

Preparing children for the next level of education (Primary School) is among the Objectives of Preschool Education. Preschool education aims at ensuring prelearning concerning cognitive, socio-affective, psycho-motor and linguistic development of children starting primary school. In this way, except for individual differences, there will not be major differences among children who have received preschool education in terms of their developmental levels in the learning processes at the primary school. Children will not have much difficulty in learning reading and writing, basic mathematics and life skills. Moreover, there will not be a need to spend much effort in gaining these skills. Ultimately, children will have the knowledge required throughout their lives. Therefore, children need to be provided with equal opportunities in receiving education at the preschool level. In order to provide equality of education, on the other hand, preschool education needs to be made compulsory. Work is underway in Turkey for transition to compulsory education in preschool education. It was made an objective to reach 100 % schooling in preschool education by the 2018-2019 academic year and therefore pilot studies were conducted in 22 provinces beforehand. It transpired that in order to achieve these objectives, it was necessary that adequate numbers of teachers should be appointed or measures should be taken with regard to physical

conditions. When geographical conditions were not favorable or when the number of children at school age in a specific area was not sufficient to keep the school there open or allow opening a new school, Mobile Teaching emerged as a viable solution in order to ensure that children receive education at primary and secondary schools. However, transportation of preschool children, in the way other children benefit from Mobile Education, does not seem very practicable by virtue of their developmental state. Hence, The Ministry of National Education (MNE) planned to build 336 mobile classrooms made of steel containers in areas where physical or geographical conditions were not favorable. Thus, when it was not possible to transport children, then teachers and mobile classrooms would be taken to those areas. In this context, the present study aims to investigate preservice teachers' views regarding the Mobile Teacher Program (MTP). To this end, a sample was created from among the students attending Necmeddin Erbakan University, Education Faculty, Department of Basic Education Division of Preschool Education and an interview form was designed that would be used to collect data about MTP. The researchers themselves interviewed the preservice teachers for a period of 3 weeks. They provided the preservice teachers who had no idea about this topic with brief information and then asked them to answer the questions on the interview form. The data were evaluated through content analysis. The research results are important in that they will serve as suggestions about MTP, which is in the process of planning, and similar projects that will be produced in order to raise the level of schooling in preschool education, thereby making preschool education compulsory.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Preschool Education prepares children for primary school by supporting their physical, mental, social and emotional development and enabling them to gain good habits. Preschool Teachers, who are practitioners of Preschool Education in Preschool Education institutions, are professionals who possess domain proficiency to give necessary education to children to enable them to develop adequately physically, mentally, emotionally and socially.

A communique sent to all institutions of preschool education in Turkey by the Ministry of National Education (MNE) demanded that all the required address-based procedures be conducted so that 100 % schooling be achieved in preschool education in the 2017-2018 academic year. 100 % schooling means incorporation of preschool education into compulsory education.

Statements made in October 11, 2017 by Binali Yıldırım, Primer Minister of the 65th government, and İsmet Yılmaz, Minister of National Education, indicated that compulsory preschool education would take effect in all provinces by the end of 2019. In addition, it was emphasized in the same statements that children receiving preschool education would not, like primary, middle and high school students, be transported to their schools; instead, teachers would be transported because better educational opportunities could be provided via mobile teachers.

During the efforts spent to make preschool education compulsory, some views were expressed stating that settlements were spread over a large area due to geographical conditions and therefore it was not possible to open schools for preschoolers in small settlements and that aggregation could be a solution in this regard. However, the view gained prevalence that it would be difficult to transport children in the preschool education age to an educational institution in another place like children at other levels of education.

In order to overcome this problem, MNE will build 336 steel container mobile classrooms in areas that are physically and geographically not appropriate. In this way, teachers and schools will be able to go where students cannot. At the same time, a new curriculum will be needed when an education program involving mobile teachers is enforced.

The purpose of this study is to determine the views of Preschool Education preservice teachers concerning the Mobile Teachers System (MTS), which will take effect when compulsory education begins in 2019.

Determining the views of preservice teachers before MTS takes effect and findings and results of this study is important as this will allow taking necessary precautions.

Answers will be sought to the following questions within the framework of the general purpose of compilation of preservice teachers' views about MTS: Will MTS popularize preschool education? Will it serve the objectives of preschool education? Will it affect teachers' performance? How will it affect families? Is the time allocated for activities adequate? Will the physical conditions of container classrooms affect children? What kind of problems may children encounter? What kind of problems may families encounter? What kind of problems may teachers encounter? Will they want to take charge in this system when they become teachers and what kind of suggestions could they make if this takes place?

Method

This study is a qualitative research of survey model where the state of a phenomenon is determined. The sample of the study consists of 391 preservice teachers who were selected through the random sampling method and who participated in the study on a voluntary basis.

Table 1: Distribution of the Preservice Teachers Who Expressed Their Views About the Mobile Teachers System

Year at University	f	%
Freshman Year	46	11,7
Sophomore Year	67	17,1
Junior Year	128	32,7
Senior Yaer	141	36
Unspecified	9	2,5
TOTAL	391	100

According to Table 1, 11.7 % of the participants are Freshman Year Preservice Teachers, 17 % are Sophomore Year Preservice

teachers, 32.7 % are Junior Year Preservice teachers, 36 % are Senior Year Preservice teachers and 2.5 % are preservice teachers who did not specify their year at university.

In order to collect the data of the study, a semi-structured interview form was developed by the researchers to gather views of preservice teachers about MTS. The form was given its final form after expert opinion was obtained. The interview form contained 11 questions. The participants were asked to explain the responses they gave as "Yes" or "No". Each participant was assigned a code. PT meant preservice teacher; then, a number was added to indicate the rank of the data among the 391 preservice teachers and finally year at university and gender were specified. For example; PT278-2F indicates a female preservice teacher numbered 278 in Sophomore Year. "X" was used for those who did not specify their year and/or gender. E.g. PT278-2X, PT278-XF or PT278-XX.

The preservice teachers who participated in the study were given brief information about MTS before their opinions were compiled. Then, the preservice teachers were asked the questions on the interview form prepared beforehand and their answers were recorded in writing. If some questions were answered as "yes" or "no", the preservice teachers were requested to explain why they responded as "yes" or "no".

The data were analyzed by forming themes from the explanations of "yes" or "no" answers and categories that could be contents of these themes. The themes and the categories were presented in the form of tables. Quotations were made from the responses given.

Findings

The number of preservice teachers who thought MTS would popularize Preschool Education was 364 whereas the number of preservice teachers who thought MTS would not popularize it was 27.

The number of preservice teachers who thought MTS would serve the objectives of preschool education was 327 whereas the number of those who did not think so was 64.

The number of preservice teachers who thought MTS would affect teacher efficiency was 325 whereas the number of preservice teachers who thought it would not affect it was 66.

The number of preservice teachers who thought MTS would affect the family positively was 341 whereas the number of preservice teachers who thought it would affect the family negatively was 18; on the other hand, number of preservice teachers who thought MTS would not affect the family or did not express any opinion was 32.

The number of preservice teachers who thought the time allocated in MTS was sufficient for activities was 116 whereas the number of preservice teachers who thought it would not be sufficient was 275.

The number of preservice teachers who thought physical conditions of MTS container classrooms would affect children was 330 whereas the number of preservice teachers who thought they would not affect was 61. When the explanations of the preservice teachers who thought physical conditions of containers would affect children were examined, it was found that this effect was mostly unfavorable. The

number of preservice teachers who thought containers would affect positively was 91 whereas the number of preservice teachers who thought they would affect negatively was 239.

When the responses to the question “What kind of problems may children encounter in MTS?” were examined, it was seen that some stated clearly that there would not be problems (n:23), while others stated that problems would be experienced (n:338). On the other hand, the total number of preservice teachers who responded “I do not know”, “I have no idea” and “I have no information” to the question “What kind of problems may children encounter in MTS?” was 30.

110 preservice teachers stated that MTS would pose no problems to families whereas 212 preservice teachers stated that there would be problems while 69 preservice teachers responded “I do not know”, “I have no idea”, “I have no information” and “I do not know as I have not encountered such thing”.

The total number of preservice teachers who responded “I do not know”, “I have no idea”, and “I have no information” was 26. 6 preservice teachers stated that MTS would pose no problems for teachers. There were 359 preservice teachers who specified the problems.

The number of preservice teachers who wanted to take charge in MTS was 214, whereas the number of preservice teachers who did not want to take charge was 166 while the number of those who were undecided was 11. The preservice teachers who wanted to take charge most were those in their junior and senior years.

When the explanations were examined, the emerging suggestions made by the preservice teachers could be subsumed under the following headings:

1. Personal needs of teachers,
2. Regulation of personal rights (benefits) of teachers,
3. Creation of a separate category in appointments and granting the right to choose,
4. Time is insufficient and needs to be revised,
5. Support should be provided in terms of materials,

The themes and categories that were formed through the explanations that the preservice teachers gave to the questions were presented in tables and examples were given of the views.

Discussion

1. Preservice teachers think that mobile teachers system will have an effect on popularizing preschool education. It was stated that giving an opportunity to children who cannot benefit from preschool education due to regional conditions or economic reasons, increasing the number of container classrooms, and making teachers ready for the new system will help MTS popularize preschool education across the country.

2. Preservice teachers stated that mobile teachers system could serve the objectives of preschool education. However, they added that

time would not be sufficient enough and an appropriate environment could not be provided in terms of material.

3. Preservice teachers who thought that it would affect teachers' efficiency argued that teachers would experience challenges in terms of educational environment and that their energy and motivation would diminish due to road conditions. In addition, there were preservice teachers who thought that teachers could develop themselves as they would have an opportunity to meet more children. At the same time, there were also opinions claiming that teachers should exhibit the same efficiency at all places and that they should perform their jobs with love and enthusiasm.

4. It was argued that MTS would generally affect families positively as it would help their children receive education and save them from travel costs; however, negative effects were also mentioned such as seeing teachers for short periods and not being able to contact teachers to obtain information about their children.

5. Although preservice teachers who thought the time allocated for MTS might not be sufficient were in the majority, they also thought that the time could be adequate through proper planning and efficient use.

6. Many preservice teachers stated that container classrooms might not serve preservice education in terms of heating, lighting and size. It was added that most materials could not be transported and many activities could not be performed as container classrooms had a specific size. Moreover, preservice teachers expressed the opinion that **children could be inadequate for playgrounds** and their creativity could be affected negatively. There were also preservice teachers who thought that teachers with strong communicative skills could prevail over physical environment.

7. The idea that children would have difficulty with MTS was predominant. This was explained with reasons such as that children and families would feel reluctant as there would not be sufficient materials and physical spaces; teachers would be tired; time allocated for the day would be limited and it would not be regarded as a real school.

8. The idea that families would experience problems in MTS was in the majority. The following reasons were given to explain this: families would have difficulty obtaining materials; they would not see it as a school; they would not be able to establish contact and a bond of trust with teachers; and children would not be able to receive adequate education. However, there were also preservice teachers who stated that families would not experience problems; on the contrary, there would be families delighted with the situation.

9. It was stated by preservice teachers that teachers would generally experience problems in MTS. This was explained with reasons such as that they would have to spend money for materials; physical spaces would not be adequate for activities; there would be regional challenges like security, transportation and climatic conditions; tiredness and unhappiness caused by long separation from family and the fact that they would not be able to inform families sufficiently.

10. When preervice teachers were asked whether or not they would like to take charge in MTS, the percentages of yes and no were close, but predominantly they would like to take charge. Female preservice teachers are worried about security and think that this system is not viable in our country's conditions. It turned out that married preservice teachers considered children there as if they were their own and responded accordingly. Single preservice teachers, on the other hand, think that they could take charge as long as they are single but when they get married, things could be difficult. Male preservice teachers do not think that there could be problems with regard to security and marriage and stated that they could take charge in MTS. While Freshman and Sophomore year preservice teachers predominantly thought they could work anywhere across the nation, Junior and Senior year students thought MTS could be an advantage for them to be appointed as teachers and qoutas could be set aside for them. Preservice teachers married with children gave priority to family, and were worried that being separated from their families for long periods or spending their energy in travelling might reduce their interaction with their families.

11. When preservice teachers were asked whether or not they had any suggestions to make if MTS became a reality, they responded that teachers included in the MTS should be supported economically and in terms of materials; necessary measures should be taken concerning transportation; needs such as nutrition and accommodation should be met; people should be informed; various activities should be organized with local people and existing plans should be revised for MTS.

MTS will not only bring along compulsory education or equality of opportunity but will also help support the whole nation educationally and keep alive a spirit of unity and togetherness.

Keywords: Preschool Education Preservice Teacher, MTP (Mobile Teacher Program), Child, Preschool Education. Equal Opportunity, Transported Education.

Giriş

Toplumların sürekliliğinin sağlanması, kalkınma yani üretim ile olur. Bunun için, bireylerin, kendilerinin ve toplumların yararına, mesleki yeterliklerini kullanabilmeleri ve kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu ise, her insanın, evrensel ve içinde yaşadığı toplumun amaçları doğrultusunda yetiştirilmesi yani iyi eğitim süreçlerinden geçmiş olması ile gerçekleşir. Gelişim, doğumdan ölüme kadar devam ettiği ilkesine istinaden insan yaşamının her döneminde gelişimi destekleyici müdahalelere ihtiyaç bulunmaktadır.

Çocukların en hızlı olarak geliştiği dönem 0-6 yaş arası olan erken çocukluk dönemidir. Öğrenmelerinin en fazla ve en kalıcı olduğu zaman aralığı yine bu dönemdir. Çocukların gelişimleri için kritik olarak kabul edilen okul öncesi çağı için kaliteli bir etkileşim ortamı oluşturulduğu ve farklı açılardan desteklendiği taktirde çocukların hem ihtiyaçları karşılanmış olacak hem de bu dönem eğitimin amaçlarının gerçekleşmesi sağlanacaktır.

Oktay (1999)'a göre, okul öncesi dönem gelişimin çok hızlı olduğu ve gelişim alanlarının birbirleri ile ilişkisinin en fazla olduğu anlardır. Yavuzer (1998)'e göre, çocukluk döneminde duygusal gelişimin şekillenmesinde öğrenmenin rolü büyüktür. Öğrenme, deneme-yanılma, taklit, özdeşleşme ya da koşullanma yolu ile gerçekleşir. Ayrıca bireyin sosyal uyarıcıya, özellikle toplum

yaşamının zorunluluklarına duyarlılık geliştirmesi, kültür ve sosyal grubuna uyum sağlaması yani sosyalleşmesi de kazanılmış davranış yeteneğidir. Arı (2003)'e göre, bireyin ilk sözel dil becerileri, taklit, klasik koşullanma ve edimsel koşullanma ile gerçekleşir.

Erikson'un psikososyal gelişim kuramında bireylerin gelişiminde çevresindeki insanlar ve kültür önemlidir (Bacanlı, 2000). Çocuk, neyin doğru, neyin iyi ve neyin güzel olduğuna dair temel yaşantıları ailede edinir, okul ve sosyal çevre etkileşimi ile son şeklini alır (Yapıcı, 2015). Problemlere özgün çözümler bulma olan yaratıcılık, bilgilerin yeniden yapılandırılarak bambaşka bilgilerin oluşumu olarak kabul edilmekte. Yaratıcılık, bireylerin ve toplumların hayatlarının sürekliliğini sağlayan becerilerden biridir. Çetin (2010)'a göre, çocuğa uyarıcı çevrenin sağlanmaması, öğrenme ve merak isteğini uyandıran ortamların sağlanmaması, düşünme ili ilgili becerilerini aktarmasına izin verilmemesi, hayal güçlerini canlandıracak materyallerin verilmemesi çocuğun yaratıcılığını köreltebileceği gibi aksine, çocuklara, araştırma, inceleme yapma isteğini geliştirmesine imkan tanıma, güven duygusunu destekleyici, risk alma arzusunu geliştirici öğrenme ortamları yaratmak, gelişim seviyelerine uygun etkinlikler düzenleme yaratıcılık becerilerini ve gelişimlerini desteklemektedir.

Çocuklar, başkalarının değil kendilerinin ilgi duydukları ile ilgilenip ve merak ettiklerini öğrenirler. Bu öğrenme içgüdüğü için evde ve okulda gerekli tedbirlerin alınması ve çocuğun merakının olduğu anda merakının giderilmesi ve gerekli bilginin verilmesi gerekmektedir (Önder, 2004).

Okul öncesi eğitim kurumları çocuğun ilk yıllardaki annenin rolüne katkıda bulunan ve yaygınlaştıran kurumdur. Toplumsal ve ahlaki değerlerin aktarılması, temel bilgi ve becerilerin kazanımında okul öncesi eğitimin önemi büyüktür. Okul öncesi eğitim, kuralları öğreten kurumdur. Çocuk okulda, kendi hakkını korurken, paylaşmayı ve başkasının özgürlüğünü zedelememeyi öğrenir. Erken yaşlarda gelişimi olumsuz etkileyen elverişsiz çereler, toplumsal eşitsizlikler gelişimlerinde akranlarına göre geride kalmasına neden olabilmektedir. Okul öncesi eğitim bu tür eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasını sağlar (Yavuzer, 2000).

Beyin gelişiminin hızlı olduğu erken çocukluk döneminde uygun uyarının uygun zamanda ve uygun şekilde verilmemesi, dezavantajlı çocukların erken müdahalede gecikme yanlış veya eksik öğrenmelere meydan vermekte ve dolayısı ile yetişkinlik çağında da yetersizliklere sebep olmaktadır (UNICEF, 2017).

Çocuk, erken çocukluk döneminde gelişimlerinin normal seyri ile birlikte zengin uyaran çevre ve öğrenme durumları ile desteklenmelidir. Aileler, bu destekler için yeterli olmayabilir ve her çocuğun bir kurumda ve meslek erbabı tarafından müdahalelere maruz bırakılması, üst okul basamakları ve yetişkinlik çağlarında sorunsuz bir hayat geçirmesine fırsat tanınmış olur.

Okul Öncesi Eğitim, çocukların bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini destekleyerek ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlayarak, onları İlkokula hazırlar. Okul Öncesi Eğitimin formal olarak verildiği Okul Öncesi Eğitim kurumlarını ise, Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olan resmi ve özel bağımsız anaokulları, anasınıfları ve uygulama anaokulları ile uygulama anasınıfları, kamu kurumlarına bağlı kreşler oluşturur.

Okul Öncesi Eğitimin, Okul Öncesi Eğitim kurumlarında uygulayıcıları olan Okul Öncesi Öğretmeni, çocuklara bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden sağlıklı bir şekilde gelişmeleri için, gerekli eğitimi veren alan yeterliliğine sahip meslek elemanlarıdır.

Okul öncesi eğitim ile ilgili hangi bilgi, beceri, tutum ve davranışların, hangi yaş düzeylerinde kazandırılacağı, MEB tarafından onaylanan öğretim programları ve ilgili mevzuatta belirtilmiştir. Okul öncesi öğretmeni, bu mevzuat çerçevesinde: Çocukların bilişsel, psikomotor, sosyo-duygusal, dil gelişim alanları ile özbakım becerilerini geliştirici etkinliklere ve okuma

yazmaya hazırlık çalışmalarına yer vermek ve bu alanlar doğrultusunda çocukların gelişim özelliklerini gözlemlemek, raporlandırmak ve gerekli tedbirleri almak durumundadır MEB. (2009).

Yine aynı mevzuatta, okul öncesi öğretmeni olmak isteyenlerde bulunması gereken özelliklerden bahsedilmektedir:

1. Üst düzeyde genel yeteneğe sahip,
2. Gelişim psikolojisine ilgili ve bu alanda başarılı,
3. Çocukları seven, onlarla beraber olmaktan sıkılmayan,
4. Çocukların duygularını anlayabilen, öğrenciler üzerinde gerekli disiplini sağlayabilen,
5. Düşüncelerini başkalarına açık bir biçimde aktarabilen,
6. İyi bir öğrenme ortamı sağlayabilen, dikkatli, işine özen gösteren,
7. İnsanlarla iyi iletişim kurabilen, sevecen, hoşgörülü, sabırlı, kendini geliştirmeye istekli, coşkulu,
8. Girişimci, yaratıcı kimseler olmaları gerekir MEB. (2009).

Meslek elemanları, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Anadolu Kız Meslek ve Kız Meslek Liseleri, İlköğretim Okulları ile resmi ve özel kurumların Kreş, Yuva, Anaokulu, Anasınıfı, Çocuk Kulübü gibi Okul Öncesi Eğitim kurumlarında görev yapabilirler.

OECD (2019a, 2019b) raporlarına göre; Türkiye’de 3-5 yaş arası Okul Öncesinde okullaşma oranı 2017 yılı verilerine göre %40’larda (3 yaş için %10, 4 yaş için %40, 5 yaş için %70) iken Avrupa Birliği ülkeleri (adaylarla birlikte 28 ülke) ortalaması %90, OECD ülkeleri (Türkiye’nin de kurucu olduğu 36 ülke) ortalaması ise %87’lerdedir. 2016 OECD verilerine göre; her çocuk için yıllık eğitim harcaması Türkiye için 5.381 USD, OECD ülkeleri ortalaması için ise 8.141 USD’dir. (https://www.oecd.org/els/soc/PF3_2_Enrolment_childcare_preschool.pdf , https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_TUR.pdf). Raporlar incelendiğinde Türkiye’de Okul Öncesine yapılan yatırıma paralel olarak okullaşma oranının diğer ülkelere oranla gerilerde olduğu görülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve kurumsallaşması yönünde yapılan çalışmalar ile 2017-2018 eğitim öğretim yılı itibarıyla 5 yaş için okullaşma oranı %75,14’ü okulludur. Ancak bu oran ancak %66,88 olarak gerçekleşmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu, MEB Stratejik Planı, Onuncu Kalkınma Planı ve Orta Vadeli Program’da yer alan hedefler doğrultusunda, bütün çocukların en az 1 yıl okul öncesi eğitim alması hususunda bir hedef belirlenmiş, bunun için de, fiziki mekânların sayısı arttırılmış, farklı erişim modelleri geliştirilmiş ve okul öncesi eğitimde ailelere düşen maliyeti azaltacak düzenlemeler de yapılmıştır. Ayrıca, Kurum temelli modellere erişimde güçlük çeken çocuklar için 2017-2018 eğitim öğretim yılında uygulanan “Gezici Öğretmen Ön Pilot Uygulaması” ile 24 pilot illerden belirlenen 24 ilçede, 30 öğretmen ile 120 köye gidilmiş ve 750 çocuğa eğitim verilmiştir (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren 54 ay ve üzeri çocukların okullaştırılması uygulamasında gerekli tedbirlerin alınarak okula kayıtlarının sağlanmasına öncelikle pilot illerden başlanmıştır. Pilot uygulama için belirlenen 24 il aşağıda yer almaktadır.

Eskişehir,	Balıkesir,	Edirne ,	Tunceli,
Kocaeli,	Mersin,	Burdur ,	Erzincan,
Isparta,	Kütahya,	Kilis,	Kırklareli,
Tokat,	Hakkari,	Karabük,	Kırşehir,
Şırnak,	Batman,	Nevşehir,	Karaman.
Bingöl,	Amasya,	Erzurum,	Hatay

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından tüm illerdeki okul öncesi eğitim kurumlarına gönderilen yazıda 2017-2018 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitimde %100 okullaşmanın sağlanması için gerekli adrese dayalı iş ve işlemlerin yapılmasına dikkat çekildi. %100 okullaşma oranı demek okul öncesi eğitiminin zorunlu eğitime dahil edilmesi demektir.

Taşımalı Eğitim olarak bilinen Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim uygulaması; Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim kurumlarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlarda taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlamak için 11 Eylül 2014 Tarih 29116 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe sokulmuştur (Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 2014).

Yönetmelik incelendiğinde, okullaşma oranının %100'e ulaşması için okul öncesinin zorunlu eğitime dahil olması, öğretmen ya da okul olmayan bölgelerde taşımalı eğitimin çözüm olarak düşünülmesi gerekmektedir. Ancak çocukların gelişim özellikleri göz önünde bulundurulunca çocukların taşımalı eğitime dahil edilmesi pek de uygun görülmemektedir.

Okul Öncesi Eğitimin zorunlu hale dönüştürülmesi çalışmalarında sınırlılıklar ve çözüm yolları oluşturulmuştur. Zorunlu eğitime geçişte en büyük sınırlılık ise coğrafyadan kaynaklı olarak yerleşim yerlerinin yayılmış olması ve dolayısı ile küçük küçük yerleşim yerlerindeki okul çağına o yerde okul açmaya uygun olmaması ve toplulaştırmanın çözüm olacağı hakkında görüşler belirtilmiştir. Ancak, okul öncesi çağ çocukların diğer eğitim kademelerindeki çocuklar gibi başka bir yerdeki eğitim kurumuna taşınmasının zor olacağı görüşü ağırlık basmıştır.

11.Ekim.2017 tarihinde, 65. Hükümetin Başbakanı ve Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılan açıklamalarda 2019 yılı sonuna kadar tüm illerde zorunlu okul öncesi eğitimin yürürlüğe gireceği belirtilmiştir. Ayrıca yine aynı açıklamada, ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerinde olduğu gibi okul öncesi eğitim alan çocukların taşınmayacağı bunun yerine öğretmenlerinin taşınacağı, gezici öğretmenler ile daha iyi eğitim imkanı verileceği de ifade edilmiştir (<https://www.ogretmenlersitesi.com/bakan-yilmaz-okul-oncesi-ogretmenlerini-tasiyacagiz/43315/>).

2018-2019 eğitim öğretim yılında 10 ilçede yer alan 29 yerleşim yerinde 367 çocukla "Taşıma Merkezi Ana Sınıfı Pilot Uygulaması" yapılmaya başlanmıştır (Aİle, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

Erdoğan (2016)'a göre, okul öncesi dönem çocukların taşımalı eğitime dahil edilememesi sorunu aşmak için fiziki ve coğrafi şartların uygun olmadığı bölgelere 336 çelik yapıım konteyner mobil sınıf yapmayı planlamaktadır.. Böylelikle öğrencinin gidemediği yerlere öğretmen ve okul taşımalı öğretmen sistemi uygulaması ile gidebilecektir. Aynı zamanda gezici öğretmenlerin olduğu eğitim programının uygulamaya başlanması ile birlikte zorunlu eğitime başlamasıyla yeni bir müfredata da ihtiyaç duyulmaktadır. Bununla ilgili çalışmalar da devam etmektedir.

Milli Eğitim Bakanı, taşımalı öğretmen sistemi olarak adlandırılabilir uygulama hakkında bilgi verdiği demecinde; 37 ilin pilot olarak seçildiği, kırtasiye masraflarının da bakanlık

tarafından karşılandığından bahsetmiştir (<https://www.ogretmenlersitesi.com/bakan-yilmaz-okul-öncesi-ogretmenlerini-tasiyacagiz/43315/>).

Kırsal kesimdeki nüfusu az ve dağınık yerleşim birimleri ile ekonomik durumları yetersiz ailelerin bulunduğu bölgelerde yaşayan 37-66 aylık çocukların eğitimlerinin desteklenmesi amacıyla gezici otobüs içinde oluşturulan sınıflarda okul öncesi eğitim hizmeti verilmesi amaçlanmaktadır.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ve Erken Çocukluk Dairesi Başkanlığı tarafından yapılan Gezici Sınıf-Gezici Öğretmen uygulamalarının yaygınlaştırılmasının hedeflendiği belirtilmiştir. Okul açmaya yeterli sayıda çocuğun bulunmayan ve taşınamayan yerleşimlerdeki çocukların okul öncesi eğitimden faydalanabilmeleri için taşınabilir modeller üzerine çalışmalar devam etmektedir. Taşınabilir öğretmen sistemiyle öğretmenler birbirine yakın köylere veya taşıma merkezi okullara günübirlik gidip geleceklerdir (Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 2015).

Öğretmenlere taşınabilir eğitim (22 Şubat 2018), başlıklı haberde; MEB tarafından, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında, “Gezici Öğretmen Projesi” için seçilen 24 pilot ilden biri olan Bursa ili Orhanlı ilçesi Erenler İlk-Orta okulu öğrenci sayısının azlığı nedeni ile kapanınca, buralardaki okul öncesi dönem çocukları için öğretmenler haftanın belirli günlerinde köylere giderek, haftada 8 saatlik eğitim verilmektedirler. Bu sistemde öğretmenler köylerdeki okullarda eğitim vermektedirler. Veliler çocukların gelişimindeki ilerlemelerden dolayı bu uygulamadan memnun olduklarını da belirtmişlerdir (<http://www.hurriyet.com.tr/egitim/ogretmenlere-tasimali-egitim-40780724>). Ancak, bu uygulama, okulda eğitim olduğu için araştırmada bahsedilen TÖS’den farklı bir modeldir.

Türkiye’deki yerleşim yeri dışında uygulanan eğitim modelleri:

1. Taşınabilir İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim Uygulaması
2. Yatılı ve pansiyonlu ilköğretim okulları
3. Gezici Öğretmen Ön Pilot Uygulaması
4. Taşıma Merkezi Ana Sınıfı Pilot Uygulaması

İngiltere’de, özel ihtiyaçları ve engelleri olan çocuklar için evden okula ulaşım yasal yürüme mesafesini aşması halinde taşıma hizmetinden faydalanırlar. Yasal/uygun yürüme mesafesi ilköğretim öğrencileri için iki mil, ilköğretim sonrası öğrenciler için üç mil’dir. Eğer ebeveyn tarafından ulaşım karşılanamayacak durumda ise çocuğa okula gitmesi için gerekli desteği vermektedir (<https://www.nidirect.gov.uk/articles/school-transport>).

Yeni Zelanda’da, çocuklar için yürüme mesafesindeki okul eğitimlerinin devamı için uygun değil ise, aileler bakanlıktan destek isteyebilmektedirler. Okulların türleri, okulun kademesi çocuk için uygun olmayabilir (<https://parents.education.govt.nz/primary-school/your-child-at-school/school-transport-assistance/>).

Avusturalya’da, engelli, sağlık problemleri ve özel ihtiyaçları olan çocuklar yakın ya da uygun okullara taşınmalarının sağlanması bakanlık tarafından sağlanmaktadır (<https://www.schoolbuses.wa.gov.au/TransportAssistance/WhosEligible/EDSupportStudents.aspx>).

İrlanda’da, eğer çocuk, 4-12 yaşları arasında ise ve bir ulusal okuldan 3,2 km veya daha uzakta yaşıyor ise, özel ihtiyaçları var ise Eğitim ve Beceri Bakanlığı tarafından “Okul Ulaşım Bursu” ile aileler finanse edilerek, çocuklar okullara taşınır (https://www.citizensinformation.ie/en/education/primary_and_post_primary_education/going_to_primary_school/primary_school_transport_scheme.html).

Farklı ülkelerdeki taşımali eğitim uygulamaların ortak noktası, çocukların engel durumu veya ihtiyaç olması halinde eğitim bakanlığı tarafından karşılanmasıdır.

Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının, 2019 yılında zorunlu eğitime geçiş ile birlikte başlayacak olan Taşımali Öğretmen Sistemi (TÖS) hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir.

Bu araştırmanın sonuçları, TÖS henüz uygulamaya geçmemiş iken öğretmen adaylarının görüşleri ile gerekli tedbirlerin alınmasına imkan verebilmesi ve farklı modeller üretilebilmesi açısından önemlidir.

Öğretmen adaylarının TÖS hakkında görüşlerinin toplanması genel amacı altında şu sorulara cevap aranacaktır:

1. TÖS okul öncesi eğitimini yaygınlaştırır mı?
2. TÖS Okul öncesi eğitimin amaçlarına hizmet eder mi?
3. TÖS öğretmenin verimini etkiler mi?
4. TÖS aileyi nasıl etkiler?
5. TÖS’de etkinlikler için ayrılan süre (Haftada 10 saat) yeterli olur mu?
6. TÖS, Konteynırlarının fiziki durumları çocukları etkiler mi?
7. TÖS’de çocuk ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?
8. TÖS’de aile ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?
9. TÖS’de öğretmen ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?
10. Öğretmen olunca TÖS’de görev almak ister misiniz?
11. TÖS gerçekleşirse öğretmen adayları ne gibi önerilerde bulunabilir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, durum tespiti yapıldığı tarama modeli nitel bir araştırmadır. Nitel durum çalışmaları, bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılması, bir duruma ilişkin ortam, bireyler, olaylar, süreçler gibi etkenler bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendiklerini ortaya koymaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008)

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Anabilim Dalı’nda 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan 692 öğretmen adayını oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunu, tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen ve gönüllülük esasını araştırmaya katılan toplamda 391 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine ait bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Taşınmalı Öğretmen Sistemi Hakkında Görüşte Bulunan Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	F	%
1. Sınıf	46	11,7
2. Sınıf	67	17,1
3. Sınıf	128	32,7
4. Sınıf	141	36
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	9	2,5
TOPLAM	391	100

Araştırmaya katılan çalışma grubunun dağılımının yer aldığı Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların %11,7'si 1. Sınıf (46), %17,1'i 2.sınıf (67), %32,7'si 3. Sınıf (128) ve %36'sı 4. Sınıf (141) öğretmen adayıdır.. Sınıf düzeyini belirtmeyen öğretmen adayları ise grubun %2,5 (9)'ini oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verilerini toplamak amacı ile, araştırmacılar tarafından, öğretmen adayların TÖS hakkında görüşlerini toplayacak olan, yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiştir. Uzman görüşü alındıktan sonra son halini almıştır. Görüşme formunda 11 soru yer almaktadır. Katılımcılardan “Evet” veya “Hayır” olarak verdikleri cevapların açıklanması istenmiştir. Her bir katılımcıya kimlikleri belli olmaması için kod verilmiştir. Önce ÖA (öğretmen adayı) daha sonra 391 öğretmen adayı içinde kaçınıcı veri olduğunu belirtmek için sayı eklenmiş daha sonra ise sınıf ve cinsiyeti belirtilmiştir. Örneğin; ÖA278-2K, 278 nolu 2. Sınıftaki Kız Öğretmen Adayı'nı ifade etmektedir. Sınıfını ve/veya cinsiyetini belirtmeyenler için ise “X” kullanılmıştır. Yani ÖA278-2X, ÖA278-XK yada ÖA278-XX şeklinde düzenlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmen adayların görüşlerini toplamadan önce TÖS hakkında bilgileri olup olmadıkları sorulmuş. Bilgisi olmayan, daha önce hiç duymayan ve çok yeterli bilgisi olmadığını söyleyen öğretmen adaylarına TÖS hakkında kısa bir açıklama yapılmıştır. Daha sonra hazırlanan görüşme formlarında yer alan sorular öğretmen adaylarına sorulmuş ve cevaplar yazılı olarak kaydedilmiştir. Bazı sorular, «evet» veya «hayır» şeklinde cevaplandırılabilirse neden «evet» veya neden «hayır» diye cevap verdiklerini açıklamaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilirken, kodlamalar yapılmıştır: «evet», «hayır» şeklinde kodlar verilmiştir. Kodlamalardan sonra her kod için verilen yakın cevaplardan, temalar ve bu temaların içeriği olabilecek kategoriler oluşturulmuştur. Kodlar, temalar ve kategoriler tablolar halinde sunulmuştur. Verilen cevaplardan alıntılar yapılarak örneklendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın amacına yönelik hazırlanan sorularla toplanan verilerin analizi sonuçları alt başlıklar halinde yer almaktadır.

1. “TÖS’ün Okul Öncesi Eğitiminin Yaygınlaştırır mı?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

TÖS, Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştırır mı? Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 2’de; cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 2'ye göre TÖS'ün Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştıracak görüşünde olan öğretmen adaylarının sayısı, 364 (% 93,1), yaygınlaştırmayacağını düşünen öğretmen adaylarının sayısı ise 27 (% 6,9)'dir. Okul Öncesi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu «TÖS'ün okul öncesi eğitimin yaygınlaşmasında etkili olacağını bildirmişlerdir.

Tablo 2: Taşınalı Öğretmen Sisteminin Okul Öncesi Eğitiminin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Görüşlerin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	EVET		HAYIR	
	f	%	f	%
1. Sınıf	42	91,3	4	8,7
2. Sınıf	64	95,5	3	4,5
3. Sınıf	122	95,3	6	4,7
4. Sınıf	130	92,2	11	7,8
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	6	66,7	3	33,3
TOPLAM	364	93,1	27	6,9

TÖS'ün Okul Öncesi Eğitimin yaygınlaştırılması ile ilgili soruya verilen cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 3'de yer almaktadır.

Tablo 3: TÖS'ün Okul Öncesi Eğitiminin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Öğretmen Adayları Görüşleri

CEVAPLAR	TEMALAR	KATEGORİLER
EVET	Bölge şartları	- Okul öncesi eğitim alamayacak durumdaki çocuklardaki eğitime ulaşılabilirlikle ilgili olan engelin ortadan kalması - Daha fazla çocuğa ulaşacak olması - Fırsat eşitliği sağlanması
	Yerleşim yerlerindeki Okul öncesi eğitim çağındaki çocuk sayısının az oluşu	- Gezici okulların sayısı arttığı takdirde okul öncesi eğitim yaygınlaşacak olması
	Konteynır (gezici okulların) sayısı	- Çocuk ve ailelerin ilgilerini çekecek ve çocuklar eğitim için daha istekli olacak olmaları - Çocuğun yaşadığı yerde eğitimi alması, çocuğun ve ailelerin okul öncesi eğitime karşı olumlu tutum ve bilinç oluşması
	Uygulamanın farklı oluşu	- Öğretmen sayısının artması
	Öğretmen durumu	- Yaygınlaştırmayacak
HAYIR	Yenilik getirmemesi	- Eğitim ortamının darlığı ve yetersiz materyaller okul öncesi eğitimi yaygınlaşmasına engel olması
	Sınıf ortamı	- Yol yorgunu olan öğretmenlerin eğitim dahilinde verimsiz olması,
	Öğretmenin durumu	- Öğretmeni daha az gören çocukların, öğretmene ve uygulamaya alışması sınırlılığı ayrıca eğitimin sürekliliğinin sağlanmaması.
	Eğitim süresinin azlığı	- Kazanımlar için ayrılan sürenin az oluşu verimli bir okul öncesi eğitim engel olması

Evet cevabına verilen açıklamalardan belirlenen Temalar şu şekildedir:

1. Bölge Şartları
2. Yerleşim Yerlerindeki Okul Öncesi Eğitim Çağındaki Çocuk Sayısının Az Oluşu

3. Konteynır sayısı
4. Uygulamanın Farklı Oluşu
5. Öğretmen Durumu

Hayır Cevabına verilen açıklamalardan belirlenen temalar ise şöyledir:

1. Yenilik Getirmemesi
2. Sınıf Ortamı
3. Öğretmen Durumu
4. Eğitim Süresinin Azlığı

Temalar ve açıklamalar Tablo 3’de yer almaktadır. Daha sonra açıklamalara örnek olarak, okul öncesi öğretmen adaylarının ifadelerine yer verilmiştir.

TÖS’ün Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştıracığını düşünen görüşlerden bazıları şu şekildedir:

ÖA292-3K: “ Kırsal kesimde yaşayan çocukların uygun koşullardaki okullara taşınması zor olacaktır. Öğretmenin o bölgeye taşınmalı eğitim vermesi o bölgedeki daha çok çocuğa hizmet vermesini sağlar.”

ÖA152-2K: “ Okul öncesi eğitim zorunlu olmadığı için taşınmalı olarak başka bir ile, ilçeye veya merkezi bir yere aile çocuğunu göndermeyebiliyor. Ama bu uygulama ile durum değişir.”

Bu cevaplara karşın “hayır” cevabını veren bir öğretmen adayı da şöyle bir açıklamada bulunmuştur:

ÖA271-XX: “Ne kadar yaygınlaştırmaya çalışılsa da yine de okula gönderilmeyen çocuklar olacağını düşünüyorum. “ diyerek hayır cevabını iletmiştir.

2. “TÖS Okul öncesi eğitimin amaçlarına hizmet eder mi?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

TÖS, Okul Öncesi Eğitimin amaçlarına hizmet eder mi? Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4’e göre TÖS Okul öncesi eğitimin amaçlarına hizmet etmesi görüşünde olan öğretmen adaylarının sayısı, 327 (% 83,6), yaygınlaştırmayacağını düşünen öğretmen adaylarının sayısı ise 64 (% 16,4)’dür.

Tablo 4: Okul Öncesinde Gezici Öğretmen Uygulamasının Eğitimin Amaçlarına Hizmet Etme Durumuna Yönelik Görüşlerin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	EVET		HAYIR	
	f	%	f	%
1. Sınıf	42	91,3	4	8,7
2. Sınıf	58	86,6	9	13,4
3. Sınıf	112	87,5	16	12,5
4. Sınıf	108	76,6	33	23,4
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	7	77,8	2	22,2
TOPLAM	327	83,6	64	16,4

TÖS'ün Okul Öncesi Eğitimin amaçlarına hizmet edip etmemesi ile ilgili soruya verilen cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 5'de yer almaktadır. Evet cevabına verilen açıklamalardan belirlenen Temalar şu şekildedir:

1. Eğitimde Fırsat Eşitliği
2. Zorunlu Eğitim
3. Okul Öncesi Eğitim

Hayır Cevabına verilen açıklamalardan belirlenen “sınırlılık” ise tek tema olarak belirlenmiştir.

Tablo 5: TÖS'ün Okul Öncesi Eğitimin Amaçlarına Hizmet Etmesi ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

CEVAPLAR	TEMALAR	KATEGORİLER
EVET	Eğitimde fırsat eşitliği	<ul style="list-style-type: none"> - Öğretmensiz okulların artık olmayacak - Eğitimden tüm çocuklar faydalanabilecek - Eğitim almak tüm çocukların hakkı - Türkiye'nin en ücra köşelerine kadar eğitim gitmiş olacak.
	Zorunlu eğitim	<ul style="list-style-type: none"> - Yaygınlaşması ile birlikte zorunlu eğitime geçiş olacaktır.
	Okul öncesi eğitim	<ul style="list-style-type: none"> - Kazanım ve göstergeler gerçekleştirilir. - Eğitim sadece dört duvar arasında değil, eğitim her yerde gerçekleşir. - Öğretmenlerin yeterliliği eğitimin kalitesini artıracak - Çocukların gelişimini destekler - Çocukların ilgi ve ihtiyaçları sağlanmış olacak. - Çocuğun kendisini gerçekleştirmesine fırsat tanır. - Çocuğu ilkökula hazırlar.
HAYIR	Sınırlılık	<ul style="list-style-type: none"> - Öğrencileri belirli aralıklarla gördüğü için çok gözlemleyemeyebilir. - Plan ve programlara sadık kalınamayacak - Öğretmenlere sağlanacak koşulların yeterli olamayacak - Öğretmenler yeterli olmayacak - Süreden dolayı uygulamalar yetersiz kalacak - Fiziki koşulların eğitimin amaçlarını karşılayamayacaktır. - Materyal sıkıntısı olacaktır. - Öğretmenlerin yorgunluğu, iş verimini düşürecektir. - Öğretmenin çocuklarla geçireceği zaman eğitimin kalıcılığını etkiler - Bir öğretmene düşen öğrenci sayısı Sistem yeni başladığında hemen oturmayacağı için tam olarak amaçlara hizmet etmeyecek - Öğretmen ve çocukların birbirlerine alışması zaman alacaktır.

Eğitimin amaçlarına hizmet edebileceğini ancak tam anlamıyla hizmet edemeyeceğini düşünenler; sürenin yeterli olamayacağını materyal açısından bir ortam sağlanamayacağını ancak zorunlu olması ve yaygınlaştırılması için uygun bir sistem olabileceğini dile getirmişlerdir. Tam

manasıyla hizmet ettiğini düşünenler ise eğitim programında yer alan kazanımların her çocuğa kazandırılacağını düşünmektedirler.

ÖA215-1K: “Eğitimin amacına hizmet edecektir. Amaç öğrenciye bir şey kazandırmak olduğu sürece ortam pek de önemli değildir.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA290-3K: “Tamamıyla hizmet etmez belki ama hizmet etmez demek doğru olmaz. Sadece mekânsal sınıf eksikliği, materyal eksik olsa da eğitim programına göre öğretim gerçekleşir.” Şeklinde ifade etmiştir.

Hayır diyen öğretmen adayı;ÖA47-4K: “Hayır tam anlamıyla hizmet etmez. Çünkü süre yeterli değil ve materyal açısından tam donanımlı bir ortam sağlanamadığı için.” şeklinde belirtmiştir.

Yaygınlaştırılmasında etkisinin olmadığını düşünen ÖA208-2K: Öncelikle bir okul ve bir sınıf ortamı olmadığı için yeterli materyal ve disiplin sağlanamayacaktır.” Şeklinde ifade etmiştir.

Tablo4’ten ve örnek görüşlerde de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu taşınmalı öğretmen sisteminin eğitimin amaçlarına hizmet edeceğini düşünmektedirler.

3. “TÖS öğretmenin verimini etkiler mi?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

TÖS, öğretmenin verimini etkiler mi? Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 6’da; cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 6’ya göre TÖS’ün öğretmenin verimini etkileyeceği görüşünde olan öğretmen adaylarının sayısı, 325 (% 83,1), etkilemeyeceğini düşünen öğretmen adaylarının sayısı ise 66 (% 16,9)’dır.

Tablo 6: Taşınmalı Öğretmen Sisteminin (TÖS) Öğretmenin Verimine Etkisine Yönelik Görüşlerin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	EVET		HAYIR	
	f	%	f	%
1. Sınıf	35	76	11	24
2. Sınıf	54	80,6	13	19,4
3. Sınıf	111	86,7	17	13,3
4. Sınıf	116	82,2	25	17,8
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	9	100	0	0
TOPLAM	325	83,1	66	16,9

TÖS’ün öğretmenin verimini etkilemesiyle ilgili soruya verilen cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 7’de yer almaktadır. Evet cevabına verilen açıklamalardan belirlenen Temalar şu şekildedir:

1. Verimin Artışı
2. Verimle İlgili Sınırlılıklar
3. Öğretmenin Yeterliliği
4. Duygusal Yaşantılar

Hayır Cevabına verilen açıklamalardan belirlenen “Verimin Etkilenmemesi” ise tek tema olarak belirlenmiştir.

Temalar ve açıklamalar Tablo 7’de yer almaktadır. Aşağıda açıklamalara örnek olarak, okul öncesi öğretmen adaylarının ifadelerine yer verilmiştir.

Etkilediğini düşünen ÖA110-3K: “ Hem olumlu hem olumsuz etkileri vardır. Olumlu yönde öğretmen farklı ekonomik seviyelerde çevre, sosyal konularda farklı kişilerde karşılaşır. Olumsuz olarak ulaşım, barınma vb. Konularda zorluk çekebilir. “ şeklinde ifade etmiştir.

Olumsuz olarak Etkilediğini düşünen öğretmen adayı ÖA64-4K:” Öğretmenin eğitim ortamı açısından adapte olma, yol durumu bakımından enerji ve motivasyonu düşürür. ” Demiştir.

Öğretmenin verimini etkilediğini düşünen öğretmen adayları; Öğretmenin eğitim ortamı açısından zorlanacağını, yol durumu bakımından enerjisinin ve motivasyonunun düşük olacağını öne sürmüşlerdir.

Tablo 7: TÖS’ün Öğretmenin Verimine Etkisi ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

CEVAPLAR	TEMALAR	KATEGORİLER
EVET	Verimin Artışı	<ul style="list-style-type: none"> - Çocuk sayısının az olması öğretmenin daha verimli olmasına imkan sunacak - Öğretmen kendini geliştirecektir TÖS’de öğretmenler gönüllü olarak belirlenirse, gönüllü öğretmen istekli olur, verimi etkileyecek
	Verimle ilgili sınırlılıklar	<ul style="list-style-type: none"> - Öğretmenin yol yorgunluğu - Enerji düşüklüğü - Öğretmenin her görev yeri ve çocuk gruplarına adaptasyonundaki yorgunluğu - Çocuk sayısının çok olması - Çocukların gelişim özelliklerini çok fazla değerlendiremeyecek - Çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını belirleyemeyecek
	Öğretmenin yeterliliği	<ul style="list-style-type: none"> - Öğretmen günlük planı uygulama tekrarı onu o güne ait kavram ve kazanımlarla ilgili daha yeterli hale getirecek
	Duygusal yaşantılar	<ul style="list-style-type: none"> - Öğretmenin tek yerde sabit kalmaması ve daha fazla çocuğa eğitim götürmesi, öğretmeni mutlu edecek - Çocuğu varsa çocuğu için ilgilenemediğini düşüneceği için olumsuz etkilenecek - Öğretmenin düzenli bir hayatı olmayacağı için öğretmeni yıpratacak - Ulaşımı imkansız yerlerdeki çocuklara eğitim vermek öğretmeni daha çok görevine bağlayacak
HAYIR	Verimin etkilenmemesi	<ul style="list-style-type: none"> - Öğretmen her yerde aynı verimi gösterebilir - Öğretmen ne yaşarsa yaşasın üstesinden gelmeli - Ulaşımı zor yerlerdeki okullarda öğretmenler görev yapmakta iken, o öğretmenler verimli olabiliyorsa, gezici öğretmenler de verimli olacaktır. - Öğretmen ne kadar istekli olursa eğitim de o kadar verimli olur, TÖS’ün bir etkisi olmayacak. - Öğretmen dinamik, enerjik olmalıdır ki yol verimini etkilememeli - Mesleğini severek yapan bir öğretmenin verimini etkilemez.

Hayır, etkilemez diyen ÖA243-3K: “ Öğretmenin verimini hiç bir sistem, düzen etkilemez. Zira öğretmen de meslek var ise öğretmenler öğretmen her şekilde verimli olur. İçinde bulunduğu konumu en iyi şekilde değerlendirir. Hatta eğitimden yararlanamayan çocuklara eğitim veriyor olmak verimini daha artırır.” Demiştir.

ÖA287-3K: “Günümüzde zaten ortalama bir puanla köylere uzak yerlere atanarak otobüsle gidip gelen öğretmenler var. Bu nedenle çok da etkileyeceğini düşünmüyorum.” demiştir.

Tablolardan ve örnek görüşlerde de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu taşınmalı öğretmen sisteminin öğretmen verimini etkileyeceğini düşünmektedir.

4. “TÖS aileyi nasıl etkiler?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

TÖS, aileyi etkiler mi? Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 2’de; cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8’ye göre TÖS’ün aileyi olumlu yönde etkileyeceği görüşünde olan öğretmen adaylarının sayısı, 341 (% 87,2), olumsuz etkileyeceğini düşünen öğretmen adaylarının sayısı, 18 (% 4,6), TÖS’ün aileyi etkilemeyeceği ya da hiçbir fikri olmayan öğretmen adaylarının sayısı 32 (%8,2)’dir.

Tablo 8. TÖS’ün Aileyi Etkileme Durumu İle İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri Dağılımı

Cevap kategorileri	n	%
Aile açısından “Olumlu Etkisi” olduğunu düşünen öğretmen adayları görüşleri	341	87,2
Aile açısından “Olumsuz Etkisi” olduğunu düşünen öğretmen adayları görüşleri	18	4,6
Aile açısından bir etkisi olup olmadığı hakkında öğretmen adayların diğer görüşleri	32	8,2
Toplam	391	100

Tablo 8’deki Diğer görüşler incelendiğinde; öğretmen adaylarının soruya; “fikrim yok”, “öğretmenlerin ailesi için olumsuz bir durum olacağı”, “aileleri etkilemeyeceği” gibi görüşlerini bildirerek cevap verdikleri tespit edilmiştir. Olumlu ve olumsuz etkisi olduğunu düşünen öğretmen adayların görüşleri kategorileştirilmiş ve Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9: TÖS’ün Aileyi Etkilemesi ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

CEVAPLAR	KATEGORİLER
OLUMLU ETKİLER	Çocuğunun gelişimi ve okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olur
	Çocukların eğitim almalarından dolayı mutlu olurlar
	Çocuklar başka yere gitmeyeceği için, çocuklarının yorulmayacağını ve güvende olduklarını düşüneceklerdir
	Yol masrafı olmayacaktır.
	En yakın okula gidip gelirken harcanan zaman kaybı olmayacak
	Kendilerini, öğretmen geldiği için değerli hissedecekler ve çocuklarının eğitim almaları için daha istekli olacaklardır.
	Çocuklarını daha fazla görecektir. Aile-çocuk bağı güçlenecektir.
	Ailelerin öğretmene alışmaları zaman alacaktır.
OLUMLU ETKİLER	Ailelerin öğretmenlere güven duyacak kadar tanımaları zor olacaktır.
	Tam okul ortamı olmayacağı için aileler huzursuz olacaktır.
	Aileler öğretmenler ile görüşebilecekleri süre olmayacağı için, çocukları hakkında bilgi alamayacaklardır.
	Okul-aile işbirliği sağlanamayacaktır.
	Sürenin azlığı, eğitimin kalitesi hakkında şüpheye düşüreceklerdir.
	Örgün eğitimden farklı bir uygulama olduğu için (süre, fiziksel ortam vb.) çocuklarına kazandıracakları açısından şüpheye düşüreceklerdir.

Aileyi nasıl etkilediği konusunda fikir beyan eden öğretmen adayları görüşlerinden örnekler şu şekildedir:

ÖA230-1K: “ Ailenin çocuk üzerindeki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yükünü azaltmak bakımından önemli yönde etkiler.”

ÖA384-1K:” Ailenin önyargıları yıkılır. Onlarında daha memnun olacağını düşünüyorum.”

ÖA177-2K: “ Maddi durumu kötü aileler, çocuklarını taşımali olarak başka bir okula gönderirken sıkıntı çekebilir.(servis ücreti vs.) Ya da ufak yaştaki çocuklarını uzaktaki bir okula gönderirken endişelenebilirler. Bu sistem bunları da ortadan kaldırabilir.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA188-2K: “Eğitim imkânının sağlanması için göç etme gibi zorunluluklardan kurtulmuş olur.”

ÖA188-2K: “ Ailenin taşımali eğitimdeki yol, güvenlik, sağlık gibi kaygıları giderilmiş olur.”

ÖA4-4K:” Öğretmenin taşınması hiç şüphesiz aileye kolaylık sağlar. Çocukları kendi ortamlarında eğitim göreceğinden aile hem maddi hem manevi karlı olacaktır.”

TÖS’ün aileyi olumsuz etkileyeceği görüşünde olan öğretmen adayları şu şekilde ifadeler kullanmışlardır:

ÖA343-4K: “ Öğrencinin gelişim düzeyini öğretmen izlediği için farklı zamanlarda olması bu süreci kötü etkiler. Ailede bu durumda öğrenciyle alakalı tam ve doğru bilgi olması zorlayabilir.” Demiştir.

ÖA260-3K: ”Diledikleri zaman öğretmenle görüşme sağlayamayabilirler.”

ÖA134-3K: “Eğitimin verildiği zaman aralığı aileye uygun olmayabilir.”

Ayrıca; ÖA388-1K: “Çocuğun ailesi açısından zorluk olacağını düşünmüyorum.”

ÖA116-3K: “Aile açısından olumsuz bir durum olacağını düşünmüyorum.”

ÖA81-4K: “Bilmiyorum” şeklinde, aile için bir zorluk olmayacağını ya da fikri olmadığı için bilmediğini de ifade eden öğretmen adayları olmuştur.

Görüşler sonunda öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu aileyi olumlu etkileyeceğini düşünmektedirler.

5. “TÖS’de etkinlikler için ayrılan süre yeterli olur mu? (Haftada 10 saat)” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

TÖS’de haftalık 10 saat sürenin etkinlikler için ayrılması yeterli olur mu? Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 10’da; cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 10’a göre TÖS’de ayrılan sürenin etkinlikler için yeterli olacağı görüşünde olan öğretmen adaylarının sayısı, 116 (% 29,7), yeterli olmayacağını düşünen öğretmen adaylarının sayısı ise 275 (% 70,3)’dir.

Tablo 10: TÖS’de Etkinlikler İçin Ayrılan Süre Hakkındaki Görüşlerin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	EVET		HAYIR	
	f	%	f	%
1. Sınıf	25	54,3	21	45,7
2. Sınıf	17	25,4	50	74,6
3. Sınıf	29	22,7	99	77,3
4. Sınıf	43	30,5	98	69,5
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	2	22,2	7	77,8
TOPLAM	116	29,7	275	70,3

Önceki, alt problemlere verilen cevaplara oranla bu alt problemlerde verilen cevaplar da evet-hayır dağılım oranları hayır üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Hayır cevabını en çok veren öğretmen adayları 1. Sınıf olanlar olmuştur. 1.sınıfların %54,3’ü verilen süre yeterlidir demişken; %45’7’zi verilen süre yeterli değil demiştir.

TÖS’ün Okul Öncesi Eğitimin yaygınlaştırılması ile ilgili soruya verilen cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 11’de yer almaktadır. Evet cevabına verilen açıklamalardan belirlenen tek tema:

1. Etkinlik Uygulamalarıdır.

Hayır Cevabına verilen açıklamalardan belirlenen temalar ise şöyledir:

1. Etkinlik Uygulamaları
2. Fırsat Eşitliği
3. Gelişim Alanları
4. Öğretmenin Durumu

Temalar ve açıklamalar Tablo 11’de yer almaktadır. Açıklamalara örnek olarak, okul öncesi öğretmen adaylarının ifadelerine yer verilmiştir.

Süre için yeterli olarak cevaplanan öğretmen adaylarının görüşlerine örnekler:

ÖA89-1K: “ Bu sürede verilen etkinlik verimli olursa yeterli olabilir.”

ÖA188-2K:” Etkinlik verimli geçiyorsa süre önemli değildir.”

ÖA349-4K: “ Etkinlikten etkinliğe değişir. Bazı etkinlikler daha uzun sürerken bazıları daha kısa sürer. Bu yüzden süre görecelidir.”

ÖA40-4K: “ Etkili bir plan program hazırlanır ve öğrenci farklılıkları göz önünde bulundurulursa yeterli olur.”

Tablo 11: TÖS’de Etkinlikler için Ayrılan Süre ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

CEVAPLAR	TEMALAR	KATEGORİLER
EVET	Etkinliklerin uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> - Etkinlikler iyi düzenlenmiş ve verimli gerçekleştiriliyorsa süre yeterlidir. - Gelişime uygun kavram ve kazanımların yer aldığı uygulamalar için süre yeterlidir. - Öğretmen başına düşecek çocuk sayısı az olduğundan süre yeterlidir. - Çocukların dikkat süresi az olduğu için süre yeterlidir.
HAYIR	Etkinlik uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm etkinlikler için ayrılacak süre yetersizdir. - Güne başlama zamanı ve okuldan ayrılış zamanları haricindeki süre etkinlikler için yeterli değildir.
	Fırsat eşitliği	<ul style="list-style-type: none"> - Okullarda eğitim alan çocuklardan daha az etkinlik yapacaklardır.
	Gelişim alanları	<ul style="list-style-type: none"> - Bir günde iki saat çocukların gelişim alanlarını destekleyemez. - Gelişim alan düzeyleri farklı olan çocuk grupları için bu süre yeterli olamaz. - Gelişim alanları çok iyi değerlendirilemez. - Sosyal beceriler ve akranlar arası etkileşim için süre kısadır. - Süre çocukların yaratıcılıklarının gelişmesine engeldir.
	Öğretmenin Durumu	<ul style="list-style-type: none"> - Zahmetli yolculuk yapan öğretmen hem çocuklara, hem de eğitim durumuna uyum sağlama için ek süreye ihtiyaç duyulabilir. - Öğretmen, gün içinde başka bölgelerde geçireceği sürelerin yol hariç iki saat olması zordur. - Çocukların ilgi ve ihtiyaçları ile yeterince ilgilenemeyecektir.

Hayır cevabını veren öğretmen adaylarının açıklamaları ise şu şekildedir:

ÖA229-1K:” Normal okullarda okul öncesinde 25 saat civarındayken 10 saat olması eksikliklere sebep olur. Verilmek istenenler yetersiz kalır.”

ÖA148-2K: “ Hafta 10 saat hem olumsuz şartlardaki yolculuğun zahmeti hem de çocukların uyumu açısından yetersizdir.”

ÖA159-2K: “ Eğitimin süresinin kısaltılması verilmesi gereken kavramların oturmamasına neden olabilir.” Şeklinde açıklamıştır.

ÖA179-2K: “ Çocukların gelişimlerinin sağlanması için etkinlikler yapmaktayız. Etkinliklere ayrılan süre ne kadar çok olursa gelişim de bir o kadar çok olur.”

ÖA298-3K: “ Öğrencilerin her alanına, algılarına ve gelişimlerine yeterli olması için çok az bir süre.”

ÖA266-xK: “Günlük 2 saat gibi bir süre çocukların dikkatini toplamada yetersizdir.”

Tablodan ve görüşlerden anlaşılabileceği gibi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu verilen sürenin yetersiz olacağını belirtmişlerdir.

6. “TÖS, Konteynırlarının fiziki durumları çocukları etkiler mi?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

TÖS, Konteynırlarının fiziki durumları çocukları etkiler mi? Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 12’de; cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 13’de yer almaktadır.

Tablo 12: TÖS’de Konteyner Okul Düzeni Fiziki Ortam Açısından Çocuğu Etkileme Durumuna Yönelik Görüşlerin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	EVET		HAYIR	
	f	%	f	%
1. Sınıf	40	87	6	13
2. Sınıf	56	83,6	11	16,4
3. Sınıf	109	77,3	19	22,7
4. Sınıf	116	82,3	25	17,7
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	9	100	0	0
TOPLAM	330	84,4	61	15,6

Tablo 12’ye göre “TÖS, Konteynırlarının fiziki durumları çocukları etkilediği görüşünde olan öğretmen adaylarının sayısı, 330 (% 84,4), etkilemediğini düşünen öğretmen adaylarının sayısı ise 61 (% 15,6)’dir. Konteynırların fiziki durumunun çocuğu etkilediğini düşünen öğretmen adaylarının açıklamaları incelendiğinde, bu etkinin çoğunlukla olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Konteynırın etkileme durumu dağılımları Tablo 13’de verilmiştir. Tablo 13’e göre, konteynırın olumlu etkileyeceği görüşünde olan öğretmen adayı sayısı 91 (%27,6), olumsuz etkileyeceğini düşünen öğretmen adayı sayısı ise 239 (%72,4)’dur.

Tablo 13: Konteynırın Etkileme Durumlarının Dağılımları

ETKİ TÜRÜ	n	%
OLUMLU ETKİLER	91	27,6
OLUMSUZ ETKİLER	239	72,4
TOPLAM	330	100

Açıklamalardan, olumlu etkiler ile olumsuz etkiler görüşlerinin teması “fiziki alan” olarak belirlenmiştir. Kategorileri ise Tablo 14’de gösterilmiştir.

Tablo 14: TÖS’de Konteynir Okul Düzeni Fiziki Ortam Açısından Çocuğu Etkileme Durumu ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

CEVAPLAR	TEMALAR	KATEGORİLER
OLUMLU ETKİLER	Fiziki açıdan	<ul style="list-style-type: none"> - Kaliteli bir ortam, eğitimde verimi arttırır. - Okul öncesi eğitim ortamlarına uygun düzenlendiği sürece olumlu etkisi olur. - Farklı bir ortam çocuklara daha cazip gelebilir. - Kaliteli bir eğitim çocuğu da olumlu yönden etkileyecektir. - Bireyin güzellik anlayışı - Bireyin rahat etmesi
OLUMSUZ ETKİLER	Fiziki açıdan	<ul style="list-style-type: none"> - Daha küçük ve kısıtlı olması - Çocuklar için yeteri kadar alan olamaz. - Karanlık ve basık bir ortam olursa çocuk için verimsiz bir eğitim durumu gerçekleşir. - Alan dar olduğu için verimli bir eğitim gerçekleşmez. - Dış ortam yetersizliği - Daha rahat, daha kullanışlı, daha kolay materyale ulaşabilir nitelikte olamaz. - Isı ve aydınlatma açısından yetersiz bir ortam çocukların eğitimini olumsuz etkiler. - Görünüşü kötü ise olumsuz etkiler. - Çocuğun gelişimini destekleyici, hareket imkanı vermediği için verimli bir eğitim olamaz, - Materyal yetersizliği (uyaran azlığı) - Bireyin güzellik anlayışı - Bireyin rahat etmesi
ETKİSİ YOKTUR		<ul style="list-style-type: none"> - Çocuk her yerde öğrenir. - Eğitimi etkileyen fiziki ortamdan çok, iletişimi olumlu bir öğretmendir.

Olumlu yönde etkilediğini düşünen öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA191-2K: Farklılık çocukların ilgisini çektiği için olumlu yönde etkiler diye düşünüyorum.”

ÖA107-3K: “ Bence daha eğlenceli, ilgi çeken bir ortam olduğu için çocuktan daha çok verim alınabilir.” Şeklinde ifade etmiştir.

Gerekli tedbirlerin alınması ve çocukların gelişimi özellikleri ile gerekli materyaller ile düzenlenmiş öğrenme merkezlerinin yer alması ile birlikte konteynirlerin çocukların gelişimleri ve eğitimlerini olumsuz etkilemeyeceği görüşleri de bulgular arasında yer almaktadır:

ÖA139-3K: “Konteynirler, okul düzeni olarak ayarlandığı ve gerekli özelliklere sahip olduğu sürece olumsuz yönde etkilemez.”

Olumsuz etkiler olacağını düşünen öğretmen adaylarının görüşleri ise şu şekildedir:

ÖA385-1K:”Etkiler. Belli bir düzeni geniş sahası oyun alanları farklı aktivitelerin yapıldığı köşeleri olamayacak bu da verimi düşürecektir.” Demiştir.

ÖA154-2K: “ Ortamın yetersiz olması, uyarının az olması, imkânlarının sınırlı olması çocuğu olumsuz etkileyebilir.”

ÖA172-2K: "Oyun alanı olmayacağı için çocuğa sıkıntı verebilir." Şeklinde ifade etmiştir. ÖA170-2K: "Ses, ısınma gibi olumsuz etkileri çok fazla olur."

ÖA148-2K: "Öğretmenden sonra ikinci öğretmen olarak adlandırılan çevrenin olumsuz şartlarda oluşu çocuğun verimini aksi yönde etkiler."

ÖA242-3K: "Normal okul ortamları bile kısıtlayıcı ve eksik olduğu düşünülürse böyle bir ortamın da çocuğu etkilemesi ve verimini düşürmesi beklenebilir."

ÖA4-4K: "Bir sınıf ortamını tam olarak sağlamaz. Alan yetersizliği de olabilir."

Konteynırların, eğitimi etkilemeyeceğini düşünen öğretmen adayları ise şu şekilde açıklamışlardır:

ÖA162-2K: "Çocuklar için gösterişli okullar önemli değil kaliteli eğitim ve kaliteli öğretmen önemlidir." Demiştir.

ÖA244-3K: "Amaç verim almak eğitim vermekse bence ortam çok etkilemez. " şeklinde ifade etmiştir.

ÖA106-3K: " Bir ortamı değiştirip güzelleştirecek olan öğretmenlerdir. Öğretmen sınıfı çocuklara en verimli olacak şekilde düzenlerse çocuğun verimini etkilemez." Şeklinde cevap vermiştir.

ÖA52-4K: "Çocukların bunu önemseyeceklerini sanmıyorum."

Bir öğretmen adayı ise, bu soru için; ÖA17-1K: "Konteynırın fiziki ortamı nasıl bilmiyorum." Şeklinde cevap vermiş olumlu ya da olumsuz etkisi hakkında bir açıklamada bulunmamıştır.

Bu soruya "hayır" cevabı veren bir öğretmen adayı ise şöyle bir açıklama yapmıştır: ÖA21-4K: "Çocuk okul görmediği için konteynırı da okul olarak algılayacaktır"

Bir öğretmen adayı ise, ÖA176-2K: "Konteynırdan okul mu olur hiç? Güzel bir bina yapsın devlet." Şeklinde cevap vermiştir.

7. "TÖS'de çocuk ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?" Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

"TÖS'de çocuk ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?" sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde zorluk düşünülmediği (n:23, %5,9) açıkça ifade edildiği gibi, zorluklar yaşanacağını da açıklayan öğretmen adayları (n: 338, %86,4) olmuştur. "TÖS'de çocuk ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?" açık uçlu sorusuna, "bilmiyorum", "fikrim yok", "bilgim yok" olarak cevap veren öğretmen adaylarının toplam sayısı toplam 30'dur. Bu soruyu en çok cevapsız bırakan öğretmen adayı sayısı 12 ile 4. Sınıflardır. 3. Sınıflardan 6; 1. Sınıflardan 8'dir. Sınıf belirtmeyen 4 öğretmen adayı bulunmakta, 2. Sınıflardan ise hiçbir öğretmen adayı bu soruyu cevapsız bırakmamıştır. Cevaplara ait dağılımlar Tablo 15'de verilmiştir.

Tablo 15: TÖS'de Çocukların Zorluklarla Karşılaşma Durumları Öğretmen Görüşleri Dağılımı

CEVAPLAR	n	%
Zorluk yoktur	23	5,9
Zorluklar vardır	338	86,4
Fikrim yok – Bilgim yok – Bilmiyorum – Açıklama yok	30	7,7
TOPLAM	391	100

Açıklamalar incelendiğinde temalar ve kategorileri belirlenmiştir:

1. Materyal yetersizliği ile ilgili zorluklar

2. Fiziki alan yetersizliği ile ilgili zorluklar
3. Öğretmenler ile ilgili zorluklar
4. Sürenin yetersizliği ile ilgili zorluklar
5. Eğitimin sürekliliğinin sağlanamaması (okul gibi görülmemesi nedeni ile) ile ilgili zorluklar

Temalara ait kategoriler Tablo 16’de yer almaktadır. Daha sonra temaları oluşturan açıklamalardan örnekler verilmiştir.

Çocuğun karşılaşılabileceği sorunlar hakkında görüş belirtenlerden ÖA385-1K: “ İsteddiği şekilde hareket edemeyecek, ihtiyaç duyduğu materyalleri temin edemeyecek bu da çocuk açısından hoş bir eğitim olamayacaktır.” Demiştir.

Bir başka öğretmen adayı olan, ÖA386-1K:” Sürenin yetersizliği nedeniyle birçok kavramı çocuk öğrenemeyebilir.”

ÖA131- 3E: “ Karşısında yorgun, gergin ve verimsiz bir öğretmenle karşılaşabilir.”

ÖA13-3K: “ Öğrenci sayısı azlığı örtük öğrenme miktarında niceliksel azalmaya neden olur. Gerçek bir sınıfın olmaması eğitsel ve psikolojik sorunların oluşumuna yol açabilir.”

ÖA242-3K: “ Öğretmene ve okula alışması zor olabilir. Okul havası sezemeyebilir.” Şeklinde ifadelerle de rastlanmıştır.

ÖA2-4E: “ Konteynerdeki ısıtma, aydınlatma sistemleri açısından zorluklar yaşayabilirler.” demiştir.

Bir başka öğretmen adayı ÖA315-4K: “ Öğretmene her zaman ulaşamaması ve okulun fiziki özelliklerin elverişsiz olması gibi zorluklarla karşılaşır.” Diye ifade etmiştir.

ÖA58-4K: “ Ortam olarak kullanımı dardır. Çocuğun hareket imkanını kısıtlar. Farklı deneyimleri sınırlar.” Demiştir.

Tablo 16: TÖS’de Çocukların Karşılaşacağı Zorluklar ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

TEMALAR	KATEGORİLER
Materyal yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Merkezlerde yeterince materyal bulunmaması
Fiziki alan yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Donanım ile ilgili yetersizlikler (dolap, masa, vb.) - Etkinlik alanları ile ilgili yetersizlikler (merkezler, ıslak zeminler, oturma alanları, vb.) - Lavabo ve tuvalet gibi ihtiyaçların giderildiği bölümler. - Etkinlik alanlarının büyüklüğü, gelişimsel açıdan uygun olmayabilir - Dış ortamın oluşturulmaması - Isınma ve aydınlatma
Öğretmenler ile ilgili zorluklar	- TÖS ile ilgili olarak öğretmenlerin yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmaması - Sık öğretmen değişikliği olma ihtimali - Hava şartlarından dolayı öğretmenlerin zamanında gelmemesi, ya da uzun süre bölgeye gelememesi - Kaza veya sağlık sebebi ile öğretmenlerin gelmemesi veya buna bağlı olarak öğretmen değişiklikler. - Öğretmenin yorgun olması sebebi ile çocuklara gereken ilginin gösterilememesi - Öğretmenin günlük planları ve bölgeleri yetiştirebilme gerginliği hissedildiğinde çocukların öğretmenlerinden korkması ya da güvenememesi
Sürenin yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Haftada 10 saatin etkinlikler için - çocukların akranları ile sosyalleşmesi açısından - Çocuklara kendini ifade edebilecek kadar fırsat tanınmaması
Eğitimin sürekliliğinin sağlanamaması (okul gibi görülmemesi nedeni ile) ile ilgili zorluklar	- Devam problemleri, - Ailelerin ilgisizliği, - Çocuğun isteksizliği - Çocukların uyum problemleri - Çocuk veya ailenin bazı materyalleri sağlayamaması - İlkokula adaptasyon sorunu

Sınıfını belirtmeyen öğretmen adayları ise bu sorunun cevabına;

ÖA267-K:” Adaptasyon sorunu yaşayabilir.” Demiştir.

Zorluk yaşanmayacağını ifade eden öğretmen adaylarının görüşleri ise şöyledir:

ÖA168-2K: “Ben bir zorlukla karşılaşacaklarını düşünmüyorum. Aksine eğitim fırsatları artacaktır.”

ÖA380-1K: “Zorluk değil, kolaylıklar sağlanacak.”

ÖA390-1K: “Bence bir zorluktan ziyade çocuğa katkılarından dolayı kolaylıktır.”

ÖA389-1K: “Zorluk yaşayacağını düşünmüyorum. Gerekli materyalleri bulunduğu zaman.”

ÖA149-2K: “Eğer düzenli bir şekilde uygulanırsa TÖS çocuklar için zorluğa neden olmaz.”

8. “TÖS’de aile ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

“TÖS’de aile ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde zorluk düşünülmediği açıkça ifade edildiği gibi, ne gibi zorlukların yaşanacağını açıklayan

öğretmen adayları da olmuştur. Bunun yanı sıra ise hiçbir fikri olmayan öğretmen adayları da bulunmaktadır. Cevaplara ait dağılımlar tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17: TÖS’de Ailelerin Zorluklarla Karşılaşma Durumları Öğretmen Görüşleri Dağılımı

CEVAPLAR	n	%
Zorluk yoktur	110	28,1
Zorluklar vardır	212	54,3
Fikrim yok – Bilgim yok – Bilmiyorum – Açıklama yok	69	17,6
TOPLAM	391	100

“TÖS’de aile ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?” açık uçlu sorusuna, “bilmiyorum”, “fikrim yok”, “bilgim yok”, “karşılaşmadığım için bilmiyorum” olarak cevap veren öğretmen adaylarının toplam sayısı toplam 69’dur. Bu soruyu en çok cevapsız bırakan öğretmen adayı sayısı 26 ile 4. Sınıflardır. 3. Sınıflardan 17; 2. Sınıflardan 10; 1. Sınıflardan 14’dir. Sınıf belirtmeyen 2 öğretmen adayı bulunmakta, 110 öğretmen adayı TÖS’ün aileler için bir zorluğu bulunmadığını belirtmişlerdir. 212 öğretmen adayının cevapları incelendiğinde ağırlıklı olarak zorlukların toplandığı temalar Tablo 18’de yer almaktadır. İncelenen cevaplar şu temalardan ibarettir:

1. Ekonomik zorluklar
2. Fiziki alan yetersizliği ile ilgili zorluklar
3. Öğretmenlerle ilgili zorluklar
4. Çocuklar açısından zorluklar
5. Sürenin yetersizliği ile ilgili zorluklar
6. Duygusal zorluklar
7. Eğitimin sürekliliğinin sağlanamaması (okul gibi görülmemesi nedeni ile) ile ilgili zorluklar

Bu temalar altındaki kategorilere ait öğretmen görüşleri ise şu şekildedir:

ÖA229-1:” Materyal ve diğer açılardan yetersiz bir yer olacağı için eksik olan şeyler ailelerin katkılarıyla tamamlanmaya çalışılabilir. Bu durumda ailelerin ekonomik yönden sıkıntı çekmelerine sebep olabilir.”

ÖA211-2K: “ Öğretmenle iletişim sıkıntısı yaşanabilir.”

ÖA243-3K: “ Çocuk kısa saatlerde okulda olacağından çocuğu okula alıştırma zorlanabilir.” Demiştir.

ÖA300-3K: “ Konteyner şeklinde bir okulu ilk kez gören aile güvenemeyebilir. Ayrıca kalıcı olmaması da ailenin düşüncelerini etkiler.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA243-3K: “ Aile için TÖS uygulamasının bir zorluk getireceğini düşünmüyorum. Hatta aile TÖS uygulamasıyla çocukların eğitim almasından memnun kalır.” Demiştir.

ÖA1E-3K: “ Öğretmene, kuruma ulaşma ve iletişim imkânı azalır. Süreç açısından bir dönemi diğerinin takip etmeme düşüncesi kaygıya ve güven duygusunda azalmaya neden olur.”

ÖA14-3K: “ Çocukları sadece günün belli saatlerinde eğitim aldıkları için aileye çocuğunu desteklemek açısından daha çok iş düşüyor.”

ÖA40-4K: “ Ailelere de eğitim verilmezse öğrencilerin kalıcı öğrenmeleri sağlanamaz. Zaten en büyük sorun ailelerin farklı yapıya ve olanaklara sahip olması. Bu yüzden verilen eğitim sadece çocuklarla sınırlı kalmamalıdır.”

ÖA17-XK:” Materyal sağlama açısından aileyi zorlayabilir.”

Ayrıca, ailelerin bir sorun yaşamayacağını dile getiren öğretmen adayları da olmuştur: ÖA197-2E: “ Ailenin faydasına olacağından zorlukla karşılaşacağını düşünmüyorum.”

ÖA357-XX: “İyi planlanmış bir eğitim olursa ailenin zorlukla karşılaşacağını düşünmüyorum”

Tablo 18: TÖS’de Ailenin Karşılaşacağı Zorluklar ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

TEMALAR	KATEGORİLER
Ekonomik zorluklar	- Materyal temini
Fiziki alan yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Lavabo ve tuvalet gibi ihtiyaçların giderildiği bölümler. - Isınma ve aydınlatma
Öğretmen ile ilgili zorluklar	- Sık öğretmen değişikliği olma ihtimali - Hava şartlarından dolayı öğretmenlerin gelişlerinde aksaklıklar - Kaza veya sağlık sebebi ile öğretmenlerin gelmemesi veya buna bağlı olarak öğretmen değişiklikler. - Öğretmene güvenememe - Öğretmenle iletişim kuramama - Öğretmenler çocuklarıyla ilgilenemeyeceği endişesi
Çocuklar açısından zorluklar	- Çocukları hakkında yeterli bilgiye sahip olamama - Çocukların ortama alışamamasından kaynaklı ailelerin yaşayacağı huzursuzluk
Sürenin yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Günde iki saat eğitimin yetersiz olacağı düşüncesi - Çocukların yeterli verim alamaması - Okuldan sonra kalan zamanın değerlendirilememesi
Duygusal zorluklar	- Çocukların bir okulda eğitim alamamalarından dolayı kötü hissetme - Çocuklarının yeterli eğitim almadıkları hakkında endişelilerdir - Zaman aralığını ve aracı takip etmek yorabilir ve strese sokabilir
Eğitimin sürekliliğinin sağlanamaması (okul gibi görülmemesi nedeni ile) ile ilgili zorluklar	- Devam problemleri, - Ailelerin ilgisizliği, - Ailenin bilgisizliği - Ailenin isteksizliği - Çocuğun isteksizliği - Çocukların ihtiyaçlarını karşılayamayabilir - Eğitimin kalitesi ile ilgili endişeler - Çocukları için ayrılan zaman aralığının aileye uygun olmaması - Öğretmen – aile işbirliğinde sorunlar - Aile katılımı etkinlikleri gerçekleştiremeyebilir - Yeni eğitim sistemine uyum sorunları

9. “TÖS’de öğretmen ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

“TÖS’de öğretmen ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde zorlukların yaşanabileceği, ne gibi zorlukların yaşanacağını açıklayan öğretmen adayları olmuştur. Bunun yanı sıra ise hiçbir fikri olmayan ve zorluk olmadığını ifade eden öğretmen adayları da bulunmaktadır. Cevaplara ait dağılımlar tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19: TÖS’de Öğretmenlerin Zorluklarla Karşılaşma Durumları Öğretmen Görüşleri Dağılımı

CEVAPLAR	n	%
Zorluk yoktur	6	1,5
Zorluklar vardır	359	91,8
Fikrim yok – Bilgim yok – Bilmiyorum – Açıklama yok	26	6,7
TOPLAM	391	100

“TÖS’de öğretmen ne gibi zorluklarla karşılaşabilir?” açık uçlu sorusuna, “bilmiyorum”, “fikrim yok”, “bilgim yok” olarak cevap veren öğretmen adaylarının toplam sayısı 26’dır. Bu soruyu en çok cevapsız bırakan öğretmen adayı sayısı 13 ile 4. Sınıflardır. 3.ve 2. Sınıflardan 3’er

olmak üzere toplamda 6; 1. Sınıflardan 4; Sınıf belirtmeyen 3 öğretmen adayı bulunmaktadır. 6 öğretmen adayı TÖS'ün öğretmenler için bir zorluğu bulunmadığını belirtmişlerdir. Zorlukları niteleyen 359 öğretmen adayın cevapları incelendiğinde ağırlıklı olarak cevapların toplandığı temalar Tablo 20'de yer almaktadır. Cevaplar 7 ana temada oluşturulmuştur:

1. Ekonomik zorluklar
2. Fiziki alan yetersizliği ile ilgili zorluklar
3. Öğretmenler ile ilgili zorluklar
4. Bölgesel zorluklar
5. Sürenin yetersizliği ile ilgili zorluklar
6. Duygusal zorluklar
7. Eğitimin sürekliliğinin sağlanamaması (okul gibi görülmemesi nedeni ile) ile ilgili zorluklar

Tablo 20: TÖS'de Öğretmenin Karşılaşacağı Zorluklar ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

TEMALAR	KATEGORİLER
Ekonomik zorluklar	- Materyal temini - Fizyolojik ve Psikolojik yorgunluğu uygun maaşların düzenlenemeyeceği
Fiziki alan yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Etkinlikler için fiziki alan yetersizliği - Etkinlikler çeşitlendirilemez - Havalandıramama
Öğretmenler ile ilgili zorluklar	- - Hava şartlarından dolayı öğretmenlerin gelişlerinde aksaklıklar - Kaza veya sağlık sebebi ile öğretmenlerin gelmemesi veya buna bağlı olarak öğretmen değişiklikler. - Aynı gün birden fazla bölgede görev yapmanın yorgunluğu öğretmenin verimliliğini düşürmesi - Yeni sistem hakkında donanımlı olmaması - Sürekli seyahat halinde olacağı için yaşam düzeninin olmaması - Sosyal yaşantıdan uzaklaşma
Bölgesel zorluklar	- Ulaşım problemleri (yol şartlarının zamanı sınırlandırması) - Hava şartları - Ailelerin yeni sistemi kabullenmeyişi - Görevli olduğu her bölgeye alışmada zorluklar çekilmesi - Güvenlik sorunu
Sürenin yetersizliği ile ilgili zorluklar	- Etkinliklerin tamamlanamayacağı - Çocukları gelişimsel olarak değerlendirilememesi - Çocuklarla iletişim kuramama - Çocuklarla ilgili ani gelişen bir durumu kontrol altına almaya çalışırken etkinliğe yeterince zaman ayıramama - Sınıf yönetiminde zorluklar - Çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının belirlenmesi
Duygusal zorluklar	- Fiziksel yorgunluğun psikolojik etkileri - Kendi ailesi ile yeterince ilgilenemediği kaygısı - Verimli eğitim verememe düşüncesi
Eğitimin sürekliliğinin sağlanamaması (okul gibi görülmemesi nedeni ile) ile ilgili zorluklar	- Ailelerin ilgisizliği, - Çocukların uyum sorunları - Öğretmen – aile işbirliğinde ve iletişimde sorunlar - Aile katılımı etkinlikleri gerçekleştiremeyebilir - Ev ziyaretleri gerçekleştirilemeyebilir - Yeni eğitim sistemine uyum sorunları

Öğretmenin karşılaşabileceği zorluklar hakkında ÖA388-1K:” Aile üyeleriyle görüşme süresi kısa olur.” Demiştir. Diğer açıklamalar şu şekildedir:

ÖA389-1K: “ Öğretmen sabah erken kalkar. Yolda gelip giderken çok yorulur. Eve yorgun gelir. Kendi ailesiyle ilgilenemez. Psikolojik çöküntülere yol açar. Öğretmeni araba tutabilir. Uzun yolda kazalar olabilir.”

ÖA293-2K: “ Öğretmen fiziki ortama adapte olma açısından zorlanabilir. Materyal üretimi ve çocukların sosyal gelişimine yönelik etkinlikleri yapmakta zorlanabilir.”

ÖA192-2K: “ Yol yıpratıcı olabilir. Bu da verim düşüklüğüne sebep olabilir.”

ÖA158-3K: “ Güvenlik açısından sorun yaşayabilirler.”

ÖA125-3K:” Ailesine ve kendisine vakit ayırmakta zorlanır. Daha çok yorulur.” Şeklinde ifade etmiştir.

Bir başka öğretmen adayı, ÖA119-3K: “ Kışın yollarda problem yaşanabilir. Materyal taşımada zorluk çekebilir. İhtiyacı olan öğrencinin yanında her zaman bulunamayabilir.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA106-3K: “ Materyal temini ve ortam düzenleme için gerekli olan malzemeleri temin ederken maddi destek gerektiğinden zorlanabilir.” Demiştir.

ÖA118-3K: “ Yol yorucu olabilir. Kötü hava şartları zorlayıcı olabilir.” Şeklinde görüş belirtmiştir.

ÖA12-4K: “ Öğretmen ve aile işbirliğinde sıkıntılar yaşanabilir. Çocuğun gözlemesi ve çocuğu tanımak açısından öğretmen sorunlar yaşayabilir.” Demiştir.

ÖA65-4K: “ Belli bir kuruma bağlı kalmayan sürekli bir seyahat halinde olsan bir öğretmen için yorucu ve yıpratıcı olabilir.” Demiştir.

ÖA48-4K: “ Öğretmen farklı etkinlik yapmada malzeme konusunda zaman konusunda zorluk çekebilir.

Sınıfını belirtmeyen öğretmen adayları ise bu sorunun cevabına;

ÖA357: “ Gün-de 2 saatte vermek istediği şeyleri vermeyebilir.”

Örnek görüşlerde de görüldüğü gibi öğretmen adayları, öğretmenlerin, şahsi ve eğitimsel bir çok sorunla karşılaşacağını dile getirmiştir.

Öğretmenler için bir zorluk olmayacağını düşünen öğretmen adayları ise görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

ÖA173-2K: “Belli bir zorlukla karşılaşmaz sonuçta eğitim her yerde ve her mekanda eğitimidir.”

ÖA295-3E: “Eğitim olsun yeter ki öğretmen için herşey kolaydır.

10. “Öğretmen olunca TÖS’de görev almak ister misiniz?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

Öğretmen olunca TÖS’de görev almak ister misiniz?” Sorusuna öğretmen adaylarının verdiği cevapların dağılımları Tablo 21’de; cevaplardan oluşturulan tema ve kategoriler ise Tablo 22’da yer almaktadır.

Tablo 21: TÖS’de Öğretmen Olarak Görev Alma Durumu Hakkındaki Görüşlerin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	EVET		HAYIR		KARARSIZ	
	f	%	f	%	f	%
1. Sınıf	25	54,4	19	41,3	2	4,3
2. Sınıf	43	64,1	24	35,9	0	0
3. Sınıf	72	56,3	53	41,4	3	2,3
4. Sınıf	72	51	63	44,7	6	4,3
Sınıf Düzeyini Belirtmeyen	2	22,2	7	77,8	0	0
TOPLAM	214	54,7	166	42,6	11	2,7

Tablo 21’e göre TÖS’de görev almak isteyen öğretmen adaylarının sayısı, 214 (% 54,7), görev almak istemeyen öğretmen adaylarının sayısı ise 166 (% 42,6) ve kararsız olanların sayısı ise 11 (2,7)’dir. En çok görev almak isteyen öğretmen adayları 3. ve 4. Sınıfta eğitim görmektedirler.

Öğretmen adaylarının açıklamalarına göre görev alımı ile ilgili durumları temalar ve kategoriler oluşturulmuştur:

Evet cevabının açıklamaları ile ilgili temaları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Ülke yararı (idealist yaklaşım)
2. Eğitimsel yönden
3. Merak, ilgi, heyecan
4. Duygusal
5. Öğretmenlik mesleği
6. Kültürel
7. Diğer

Hayır cevabının açıklamaları ile ilgili temaları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Yorucu
2. Eğitim açısından
3. Yaşam düzeni
4. Duygusal
5. Diğer

Tablo 22: TÖS’de, Öğretmen Adaylarının Öğretmen Olduklarında Görev Alma İstekleri ile İlgili Görüşleri

CEVAPLAR	TEMALAR	KATEGORİLER
EVET	Ülke yararına idealist	<ul style="list-style-type: none"> - Her çocuğa eğitim götürülebilmeli - Yer ve mekan ayırt edilmez - Devlet ve millet yararına her türlü zorluğa göğüs gerilir - Çocukların yetişkin bir birey olduğunda topluma ve ülke kalkınmasına katılımının sağlanması - Çocuğa hizmet, ülkeye hizmet etmektir - Çocukların gelişimi önemlidir - Her çocuk değerlidir - Her çocuğun eğitim hakkı vardır - Terörle mücadeledir
	Eğitimsel yönden	<ul style="list-style-type: none"> - Sistem eksiksiz olmalı - Mevcut sistem daha iyi - Farklı eğitim ortamları deneyimlenir - Hiç eğitim almaktansa iki saat eğitim iyidir - Fırsat eşitliğinin sağlanması için - Aradaki farkın değerlendirilmesi
	Merak, ilgi, heyecan	<ul style="list-style-type: none"> - Farklı bir deneyim için - Farklı yerler, farklı insanları tanımak heyecan verir - Küçük yerleşim alanlarının tercih edilmesi - Gezmeyi sevmek
	Duygusal	<ul style="list-style-type: none"> - Çocuklara faydalı olmak mutlu eder - Zorlukları başarmak insanı mutlu eder - Öğrenme ve öğretmeyi sevmek - Taşınmalı sistem öğrencisi olmak
	Öğretmenlik mesleği	<ul style="list-style-type: none"> - Meslek için yer ve zaman sınırı yoktur - Gönüllülük gerektirir - Alınan eğitimin karşılığıdır - Mesleki görevdir - Mesleki gelişime katkı sağlama
	Kültürel	<ul style="list-style-type: none"> - Farklı yerler görmek, farklı kültürler tanıma fırsatı
	Diğer	<ul style="list-style-type: none"> - Atama kontenjanı artar - Maddi destek sağlama
HAYIR	Yorucu	<ul style="list-style-type: none"> - Özellikle bayanlar için çok uygun olmaz - Seyahat yorucudur - Bölgesel ve kültürel değişimler uyum sağlamayı zorlar - Sürekli yer değişikliği
	Eğitim açısından	<ul style="list-style-type: none"> - Okul öncesi eğitimin amaçlarını yerini getiremeyeceği için - Fayda sağlamaz - Sınıf ortamı uygun değil - Okul ortamı düzeninde daha verimli olur - Süre yeterli değil - Materyal yetersizliği - Eğitim ortamının rahatlığı eğitimdeki kaliteyi etkiler
	Yaşam düzeni	<ul style="list-style-type: none"> - Düzenli hayatı seven biri için uygun değil - Hastalıklara karşı dirençsiz olma

		- Sürekli yer değişikliği
	Duygusal	- Yorgunluk psikolojiyi etkiler - Amaçlarına uygun olmayan eğitim mutsuz eder. - Verimli olacağına inanmama - Motivasyonu düşürür - Aileden çok ayrı kalmak istememe
	Diğer	- Süreklilik olmaz - İş hakkıyla yerine getirmek - Güvenlik

1. sınıf öğretmen adaylarının %54,5'i TÖS'de öğretmen olarak görev almak isterken %45,5'i görev almak istememektedir.

ÖA378-1K: "İsterim. Çünkü o çocukların da bu eğitimi alma hakları var. Olabildiğince şartları iyileştirmeye çalışırdım." Demiştir.

ÖA217-1K: " Kısıtlı imkanlar olduğu için kendimi gösteremediğimi düşünürüm." Şeklinde cevap vermiştir

2. sınıf öğretmen adaylarının %64'ü TÖS'de öğretmen olarak görev almak isterken %36'sı görev almak istememektedir.

Görev almak isteyen öğretmen adayları:

ÖA144-2K: " Okul öncesi eğitimde herkesin faydalanması için okul öncesi öğretmeni olarak yapmaya hazırım." Şeklinde cevap vermiştir.

ÖA293-2K: " Eğitimin sınırlarını aşır sabır bir noktaya bağlı olmadığını ve ne kadar zorda olsa eğitimin de evrensel bir değer olduğunu ve her çocuğun bundan faydalanması gerektiğini göstermek için görev almak isterim." Demiştir.

Görev almak istemeyen ÖA156-2K : " Bir bayan olarak başka bir yerde sıkıntılar çıkabilir. Hele ki günümüz Türkiye'sinde bir olasılıklar daha mümkün." Şeklinde cevaplamıştır. ÖA149-2K:" 1.5 yaşında bir çocuk annesi olarak görev almak isterim. Çünkü çocuğum da zorluğu yaşarsa üzülürüm. Bu yüzden diğer anneler de üzülmemeli." Şeklinde fikir beyan etmiştir.

ÖA200- 2K: " Bir öğrenciyi yarım eğitmektense başka öğrencilere tam olarak eğitim vermek isterim."

ÖA142-2K: " Farklı ortamlarda bulunmak faydalı olmak isterim. Fakat evlilik olduğunda bu durum zorlaşabilir." Şeklinde cevap verirken

3. sınıf öğretmen adaylarının %57'si TÖS'de öğretmen olarak görev almak isterken %43'ü görev almak istememektedir.

Görev almak isteyen:

ÖA241-3K: " Çocuğun hiç eğitim alamamasındansa kısıtlı bir zaman dilimi de olsa eğitim almasını tercih ederim." Şeklinde görüş bildirmiştir.

ÖA13-3K: "Öğretmen olmak sadece gelişmiş kentlerde ya da her açıdan her şeye sahip bölgelerdeki çocuklara hitap etmek değildir."

ÖA238-3K: " Ben eğitimin ulaşmadığı her yerde eğitimin götürülmesi gerektiğine inanıyorum. Her yere eğitim götürülmesi gerektiğine inanıyorum." Diyerek görev almayı kabul etmiştir.

ÖA303-3E: "Eğitim bir öğretmen için yer ve zaman farketmez. Hababam Sınıfı'nda Mahmut Hoca'nın dediği gibi, sınıf sadece dört duvarla çevrili bir yer değildir."

Görev almak istemeyen ÖA294-3K: “ Düzensiz bir eğitim vermek istemezdim. Hem kendi okulum hem o okul aynı gün içinde yorucu olabilir.” Şeklinde açıklamıştır.

ÖA358-3E: “Sabit bir görev yerimin olması çocukları gelişimsel açıdan daha iyi eğitebilmemde faydalı olacaktır.” Diyerek görev almak istemediğini belirtmiştir.

ÖA123-3K:” Ülkemin her yerindeki çocuklar, eğitim alsın isterim. Bunun için yapmam gerekeni yaparım. Fakat bu durum psikolojim üzerinde olumsuz etki gösterirse çocuklara verim sağlayamayan bir öğretmen olmak istemem.” Diyerek kararsızlığını dile getirmiştir. ÖA113-3K: “ Yorulabileceğimi ve kısa sürede etkinlikleri yetiştiremeyeceğimi düşünüyorum.” Diyerek görev almak istememiştir.

ÖA295-3E: “Kim uğraşacak ya!.. “ diye cevap vermiştir.

4. sınıf öğretmen adaylarının %54’ü TÖS’de öğretmen olarak görev almak isterken %46’sı görev almak istememektedir.

ÖA64-4K: “ Görev almak isterim. Ancak bu uygulama için biz öğretmenlerin bu konuda bilgilendirilmesini isterim.” Seklinde ifade etmiştir.

ÖA317-4K: Az zaman, kısıtlı imkan olsa bile çocukların eğitim hizmeti için faydalı olmak isterim.” Demiştir.

Görev almak istemeyen öğretmen adayları ise şöyle ifadelerde bulunmuşlardır:

ÖA369-4K: “ öğrencilerime yeterli ve verimli bir eğitim veremeyeceğimi düşünüyorum.” Diyerek görev almak istemediğini belirtmiştir.

ÖA43-4K: “ Öğretmeni yıpratacağımı düşünüyorum bu süreçte öğretmen daha da verimsiz hale gelecektir.”

ÖA63-4K: “Türk Bayrağı’nın dalgalandığı her yerde eğitim hizmetini sürdürmek biz eğitimcilerin görevidir.”

ÖA363-4K: “Her türlü göreve razıyım, açığım.”

ÖA73-4E: “ Ülkemin neresinde olursa olsun görev almak isterim.” Demiştir. ÖA318-4K: “ Faydalı bir sistem olacağına inanmıyorum. Hem kendi gelişimim hem de öğrencilere fayda açısından.” Demiştir.

Sınıfını belirtmeyen öğretmen adaylarının ise %22’si TÖS’de öğretmen olarak görev almak isterken %78’i görev almak istememektedir.

ÖA266-XK: “52 numaralı otobüs ile giderken bile baya zorlanıyorum, çocuklara harcayacak enerjim kalmaz.”

11. “TÖS gerçekleşirse ne gibi önerilerde bulunabilirsiniz?” Sorusuna Ait Görüşlere İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarına, TÖS gerçekleşirse ne gibi önerilerde bulunabilirsiniz? Sorusuna verdikleri cevaplar incelenerek öneri teması oluşturulmuş ve temalar ile birlikte kategoriler Tablo 23’te yer almaktadır. Öneriler ile ilgili 5 tema aşağıdaki gibidir:

1. Ekonomik
2. Fiziki alan
3. Lojistik
4. TÖS ile ilgili

5. Öğretmenlik mesleği

Tablo 23: TÖS'ün Gerçekleşmesi Durumunda Edilecek Öneriler ile İlgili Öğretmen Adayları Görüşleri

TEMALAR	KATEGORİLER
Ekonomik	- Materyal temini - İlave ücretleme
Fiziki alan	- Konteynırların Okul Öncesi Eğitim Programına uygun düzenlenmesi - Konteynırlar yerine tek sınıflı prefabrik yapılar
Lojistik	- Ulaşım - Yemek - Konaklama - Güvenlik
TÖS ile ilgili	- Ailelerin sistem hakkında bilgi sahibi olması - Bölge halkından bir kişi hazırlık ve yardım için görevlendirilmesi - Aileler ile ilişkiler kurulabilecek fırsatlar oluşturulması - Etkinlikler kısıtlı alana uygun olarak planlanmalı - Bölge ile ilişkileri kuracak etkinlikler - Yaygınlaştırılması - Öğretmenlerin TÖS hakkında yeterli olması - Tek bölgeye ayrılan sürenin uzatılması - Alanda kendini geliştirmiş öğretmenlerin görevlendirilmesi - Gönüllü, istekli, heyecanlı öğretmenlerin seçilmesi - Konteynırlar, gün içinde birbirine yakın bölgelere gitmesi - Öğretmen değişiklikleri yapılmaması - Uygulamaya dahil edilen öğretmenlerin ayrıca eğitime tabii tutulması - İnternet alt yapısının sağlanması - Çocukların devamlılığı sağlanması - Psikolojik destek - Konteynırların büyük tercih edilmesi - Konteynır dışında dış ortamında ayarlanması - Öğretmenlere dinlenme fırsatı tanınması - Bu sistemdeki öğretmenlere bazı imkanlar verilmesi - Uygulama başlamadan; bölgenin, ailenin ve çocukların tanınması için fırsat tanınması - Sistemin takip edilmesi, rutin olarak değerlendirilmesi
Öğretmenlik Mesleği	- Kontenjanlar artırılarak, cazip hale getirilmesi - Öğretmenlerin materyal eksikliğini kendi yaratıcılıkları ile artık materyaller ile giderebilmesi - Öğretmenler mesleklerini severek yapabilmesi - Öğretmen her şartta görevini yapabilmesi - Öğretmenlerin duygularını kontrol edebilmesi - Öğretmenlerin sabırlı olması

Öğretmen adayları önerilerini şu şekilde açıklamıştır:

Bu soruya 1. Sınıf öğretmen adayları;

TÖS hakkında öneride bulunan ÖA236-1K:” İsteğe bağlı olmalıdır.” Demiştir.

ÖA234-1K: “ TÖS’ ün gerçekleştiği yerlerdeki materyal açısından normal bir okuldaki gibi donanımlı olmalıdır.” Şeklinde öneride bulunmuştur.

ÖA383-1K:” Herkesi kendi iline yakın yerlere göndermeliler.” Şeklinde cevap vermişlerdir.

Bu soruya 2. Sınıf öğretmen adayları;

Sistem hakkında önerilerde bulunan öğretmen adaylarından biri ÖA185 -2K:” Eğitim yeri öğretmen ve öğrenci her açıdan desteklenmeli. Hiç bir eksiklikleri kalmamalı.” Derken

ÖA210-2K:” Bu konteynerlerin öğrencilerin rahat oynayabileceği ortama kurulması ve çocukların kaçırılma kaybolmasına karşı önlem alınmalı.” Demıştır.

ÖA198-2K:” Ders saatleri arttırılmalı. Fiziki ortam genişletilmeli, gerekli materyaller sağlanmalı.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA176-2K: “ TÖS’ de çalışan öğretmenler daha fazla maaş almalı. Ders saatleri esnek olmalı şeklinde öneride bulunmuştur.

ÖA188-2K: “Sistem iyi fakat bir çok kişinin görev almak isteyeceğini düşünemediğimden dolayı öğretmene verilen imkan düzeyi arttırılarak tercih edilebilir hale getirilmeli. Ama bu süreçte ailelerin yaşadığı yerdeki imkanlar genişletilerek çocukların normal eğitim alması sağlanmalı.”

Bu soruya 3. Sınıf öğretmen adayları;

ÖA278-3K: “ Öğretmenlerin gittiği yerler kesinlikle güvenilir olmalı yoksa kimse TÖS öğretmeni olmak istemez. Güvenilir bir sistem olmazsa TÖS olmaz.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA135-3K:” Eğer böyle bir eğitim verilecekse bütün ulaşım, yemek, konaklama, etkinlik malzemeleri gibi olanaklar sağlanmalı; öğretmen ve öğrenciyi zor duruma düşürmemeli.” Demıştır.

ÖA102-3K:” Köyde bir kaç kişi görevlendirilip ön hazırlık sağlanmalı.” Şeklinde öneri de bulunmuştur.

ÖA119-3K: “Kesinlikle kullanılan yolların düzeltilmesini isterim.”

ÖA133-3K:” Mevcut öğretmenlerin saatlerini doldurmak için değil yeni öğretmen adaylarına iş fırsatı oluşturmak için kullanılmalı.” Şeklinde ifade etmiştir.

ÖA243-3K:” Öğretmen içinde bulunacağı şartlar hakkında seminer düzenleyerek bilgilendirebilir.” Şeklinde belirtmiştir.

ÖA97-3K:” Yeterli materyal sağlanmalı, öğretmenlere her türlü kolaylık sağlanması (ulaşım, eğitim açısından) ve aileler bu konuda bilgilendirip öğretmene yardımcı olmaları konusunda bilinçlendirilmelidir.” Demıştır.

Bu soruya 4. Sınıf öğretmen adayları;

ÖA76-4K: “ Mutlaka öğretmenlerin bu sisteme uygun olup olmadığıyla ilgili analiz yapıp uygun öğretmenler göreve gönderilmelidir.”

ÖA58-4K: “Kolay taşınabilir materyaller hazırlanmalı. Öğretmen yoldan dolayı yorgun olacağından ilk olarak belirli bir süre dinlenme imkanı sunulmalı.” Demıştır.

ÖA47-4K: Taşınabilir öğretmen sadece konteynir okullarda çalışmalı. İki den fazla okula gitmemeli. Eğitim süresi uzatılmalı. Bu sisteme hizmet edecek öğretmen çeşitli yöntemlerle teşvik edilmeli.(Ek ücret vb.)” şeklinde ifade etmiştir.

ÖA77-4K: “ Bütün malzemeler devlet tarafından karşılanmalı. Çocuk sayısı az olmalı.”

ÖA39-4K: “ Çevre köydeki çocukları birleştirip ortak bir okul açılıp oraya öğretmen atayabilirler.”

ÖA82-4K: “ Ulaşımın güvenliği sağlanmalıdır.”

ÖA64-4K: “ Tös Öğretmenleri için ayrı kontenjan açılmalı ve bu öğretmenler için seminerler düzenlenmelidir.”

ÖA73-4E: “Öğretmenlere (Bu sistemde çalışan) ek olarak yıpranma payı, erken emeklilik vb. olanaklar tanınmalı.”

Bu soruya sınıfını belirtmeyen öğretmen adayları öğretmen adayları ise;

ÖA266-K: “ Eksik materyal olmamalı. Aileler daha önceden bilinçlendirilmeli.” Demıştır.

Açıklamalar incelendiğinde, öğretmen adaylarının önerileri şu başlıklar altında toplanmaktadır:

1. Öğretmenlerin kişisel ihtiyaçları,
2. Öğretmenlerin özlük haklarının düzenlenmesi,
3. Atamalarda ayrı bir kategorinin oluşturulması ve tercih hakkının verilmesi,
4. Sürenin yetersiz olduğu tekrar gözden geçirilmesi gerektiği,
5. Materyal açısından desteklenmesi gerektiği,

5. Sonuç, Tartışma Ve Öneriler

Öğretmen adaylarının Taşımalı Öğretmen Sistemi (TÖS) hakkındaki görüşlerin tespit edilmesi amacıyla yapılan araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Öğretmen adayları taşımalı öğretmen sisteminin okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasında etkisi olacağını düşünmektedirler. Bölge şartları ya da ekonomik nedenlerden dolayı okul öncesi eğitimden faydalanamayan çocuklara fırsat tanınması, konteynır sayısının artırılması, öğretmenlerin yeni sistem için hazır hale gelmesi ile birlikte TÖS’ün okul öncesi eğitimi ülke çapında yaygınlaştıracığı ifade edilmiştir. Ancak, sürenin, materyal ve fiziki durumların kısıtlı olması ve öğretmenin yol yorgunluğunun bu sistemin sınırlılıkları olarak da belirlenmiştir.

Uçak (2010), Taşımalı Eğitim Uygulaması ve Karşılaşılan Zorluklar (Rize İli Örneği) isimli araştırmasının bulgularıyla, taşımalı eğitimin, sekiz yıllık zorunlu eğitimin yaygınlaştıracığı sonucuna ulaşmıştır.

2. Öğretmen adayları taşımalı öğretmen sisteminin okul öncesi eğitimin amaçlarına hizmet edebileceğini ifade etmişler. Sürenin yeterli olamayacağını, materyal açısından bir ortam sağlamayacağını ancak okul öncesi eğitimin zorunlu olması, fırsat eşitliği sağlaması ve yaygınlaştırılması için uygun bir sistem olabileceğini dile getirmişlerdir.

Şimşek ve Büyükkıdık (2017), Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleriyle Taşımalı Eğitim Uygulaması Değerlendirilmesi: Bozova İlçesi Örneği çalışmalarında, öğretmenler, taşımalı eğitim uygulamasının fırsat eşitliğini sağladığını, kız çocuklarının okula kazandırılmasında büyük rol oynadığını düşünmektedirler. Araştırmanın bu sonucu öğretmen adaylarının görüşleri ile paralellik göstermektedir.

3. Öğretmenin verimini etkilediğini düşünen öğretmen adayları; öğretmenin eğitim ortamı açısından zorlanacağını, yol durumu bakımından enerjisinin ve motivasyonunun düşük olacağını öne sürmüşlerdir. Ayrıca, öğretmenler, daha çok çocukla tanışma fırsatı bulacağı için kendisini geliştirebileceğini düşünen öğretmen adayları olmuştur. Aynı zamanda, öğretmenin her yerde aynı verimi göstermesi gerektiği, mesleğini severek yapması gerektiği ile ilgili görüşlerde ortaya çıkmaktadır.

4. TÖS'ün aileleri çoğunlukla olumlu etkileyeceği; çocuklarının eğitim almalarından dolayı mutlu olmaları, yol ve başka masraflar olmayacağı, çocukları ile daha fazla iletişim kurabilecekleri, öğretmenlerin ayaklarına kadar gelmelerinden dolayı kendilerini değerli hissetmeleri gibi görüşlerden anlaşılmaktadır. Olumsuz etkilenme durumu ise genelde öğretmenleri kısa süreli görmeleri, çocukları hakkında bilgi almak için iletişim kuramayacakları gibi ifadelerle açıklanmıştır.

5. TÖS için belirlenen sürenin etkinlikler açısından yetersiz olabileceğini düşünen öğretmen adayları çoğunlukta idi, bazıları ise sürenin iyi bir planlama ile verimli kullanılması halinde yeterli olabileceğini düşünmektedirler.

6. Konteynırların ısınma, aydınlatma ve büyüklük açısından okul öncesi eğitime hizmet edemeyeceği yönünde çok görüş bildirilmiştir. Belirli büyüklüğünden dolayı bir çok materyalin taşınmayacağı, bir çok etkinliğin de yapılamayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, öğretmen adayları, çocukların oyun alanları için yetersiz olabileceğini ve yaratıcılığın da olumsuz etkileeneceğini dile getirmişlerdir. İletişimi kuvvetli bir öğretmenin fiziki ortamı bertaraf edeceğini belirten öğretmen adayları da olmuştur.

7. TÖS'de çocukların zorluk yaşayacakları düşüncesi ağırlıkta idi. Bunu da öğretmen adayları, çocukların eğitimi sırasında, yeterli materyal ve fiziksel alanların olmayacağı, öğretmenin yorgun olacağı, gün için ayrılan sürenin azlığı, ve okul gibi görülmemesi nedeni ile, çocukların ve ailelerin isteksiz olacakları gibi ifadelerle açıklanmıştır.

Şimşek ve Büyükkıdık (2017), Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleriyle Taşınmalı Eğitim Uygulaması Değerlendirilmesi: Bozova İlçesi Örneği çalışmalarında, öğrencilerin ve öğretmenlerin taşınmalı eğitim uygulaması, taşıma merkezi okul, veliler, servis aracı ve servis sürücüsü konu başlıkları altında ise bazı sorunlar yaşadıkları sonuçlarına ulaşmışlardır. Ayrıca, öğrenciler arkadaşlık ilişkileri; öğretmenler ise rehberlik görevi ile ilgili sıkıntılar yaşadıklarını dile getirmişlerdir.

Şimşek (2017)'nin The Evaluation of the Application of Transported Education By Teachers isimli araştırmasında, Taşınmalı Eğitimin fırsat eşitliği sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

8. TÖS'de ailelerin zorluk yaşayacağı görüşü çoğunlukta idi. Bunu da öğretmen adayları, ailelerin materyal bulmada sıkıntıları, okul gibi görmemeleri, öğretmenler ile iletişim ve bir güven bağının kurulamayacağı, yeterince eğitim alamayacakları gibi ifadelerle açıklamışlardır. Bunun yanı sıra ailelerin zorluk yaşamayacağını bilakis durumdan memnun olacak ailelerin de olacağını belirten öğretmen adayları olmuştur.

Memek (2014)'in Taşınmalı eğitim yapılan okullardaki yönetici ve öğretmenlerin taşınmalı eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri (Şanlıurfa İli örneği) isimli araştırmasında, Taşınmalı gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeni ile bu öğrenci velilerinin veli toplantılarına katılmamaları ve rutin okul ziyaretlerinde bulunmamaları ve öğrenci velileriyle okulda görev yapan öğretmenler arasında iletişim sorunları yaşanmaktadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, araştırmayı destekler niteliktedir. Öğretmen adayları da kısa süreli bölgede bulunan öğretmenlerle iletişim kurulamayacağını, eğitim sistemi ve çocukları hakkında bilgi alamayacaklarını ifade etmişlerdi.

Gezici öğretmen projesi ile ilgili bir veli röportajında; gezici öğretmen projesinin çok güzel bir uygulama olduğunu, memnuniyet verdiğini, oğlunda gelişmeler fark ettiğini ifade etmiştir. İlave olarak, Taşınmalı sistemle çocuklarını okula gönderemediklerini ama öğretmenlerin gelmesi sebebi ile Milli Eğitim Bakanlığına teşekkür etmiş, iyi ki böyle bir proje var, diyerek konuşmasını bitirmiştir (<http://www.hurriyet.com.tr/egitim/ogretmenlere-tasimali-egitim-40780724>) .

9. TÖS’de öğretmenlerin çoğunlukla zorluk yaşayacakları öğretmen adayları tarafından belirtilmiştir. Bunlar, TÖS’den kaynaklı olarak, materyaller için yapacakları harcamalar, fiziki alanların etkinlikler için yeterli olmayacağı, güvenlik, ulaşım, iklim şartları gibi bölgesel zorluklar, yorgunluk ve aileden uzun süre ayrı kalmanın mutsuzluğu, aileleri yeterince bilgilendirme yapamayacakları gibi ifadelerle açıklanmıştır.

Kutluay (2016), araştırmayı destekleyici tarzda, taşımalı öğrenci sistemi ile ilgili eleştirilerinin arasında, öğrencilerin belirlenen yerlerden alınıp, okullarına getirilmesi, yemek ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanmasının cazip olmasına rağmen, öğrencilerin uzun yollar katederek okullara geldiklerinde genellikle yorgun olduklarına yer vermiştir.

Uçak (2010), araştırmasında taşımalı eğitim için kullanılan yolların iyileştirilmesi tavsiyesinde bulunmuştur.

10. Öğretmen adayları, TÖS de görev alıp almamaları sorulduğunda evet-hayır yüzdelerinin birbirine yakın olduğu görülmekle birlikte ağırlıklı olarak görev almayı istemektedirler. . Kadın öğretmen adayları güvenlik açısından endişe duyup ülkemiz şartlarında bunun mümkün olmayacağını düşünmektedirler. Evli öğretmen adayları ise oradaki çocukları kendi çocuklarının yerine koyarak düşündüğü ortaya çıkmıştır. Bekar olan öğretmen adayları ise bekarken görev alabileceklerini ancak evlilik olduğunda bu durumun zorlaşabileceğini düşünmektedirler. Erkek öğretmen adayları ise güvenlik, evlilik gibi konularda bir sıkıntı olabileceğini düşünmemekte ve görev alabileceklerini dile getirmişlerdir. 1. ve 2. Sınıftaki öğretmen adaylarının, vatanın her yerinde görev yapılır düşüncesi görüşlerinde hakim iken, 3. ve 4. Sınıf öğretmen adayları daha çok atanmaları için bir avantaj olabileceği, kontenjan ayrılabilmesi gibi tahminlerde bulunmakta idiler. Evli ve çocuk sahibi öğretmen adaylarının, önceliği aileye verdiklerini, çok uzun süre aileden ayrı kalmanın, ya da enerjinin yollarda harcanmasının aileleriyle olan etkileşimlerini, yaşamışlıklarını azaltacağı endişesinde idiler.

11. Öğretmen adaylarından, gerçekleşmesi halinde TÖS için önerileri olup olmadığı sorulduğunda, TÖS’e dahil olacak öğretmenlerin ekonomik olarak, materyal olarak desteklenmesi, ulaşım için gerekli tedbirlerin alınması, beslenme, konaklama gibi ihtiyaçların giderilmesi, halkın bilgilendirilmesi, ve bölge halkı ile farklı etkinliklerin yapılması için planlamaların TÖS için yeniden yapılandırılması gerektiği gibi cevaplar alınmıştır.

Araştırmayı destekleyici tarzda, Kutluay (2016)’ın eleştirileri arasında, öğrencilerin taşınması ile bölgelerin öğretmensiz bırakıldığı, öğretmenlerin eğitim vermekle birlikte halka örnek olması gerektiği, bu yüzden köylerin öğretmen bilgisi ve ışığından mahrum kalacağı ve ülkenin eğitim kalitesinin düşeceği ifade edilmektedir.

Çavuşoğlu ve Dönmez (2018)’in Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre Pazarcık’ta Taşımalı Eğitim Uygulaması isimli araştırmalarında; Taşımalı öğrencilerin okuldaki eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılabildikleri, ancak katılımın okul saatleriyle sınırlı olduğu, destekleme ve yetiştirme kurlarına katılamadıkları bulgusuna ulaşmışlardır. Eğitime ilaveten yapılacak etkinlikler için öğretmenle ayrılacak sürenin önemli olduğu düşünülürse, yapılan araştırmayı destekleyici tarzdadır. Çünkü, haftada 10 saat ayrılacak sürenin, yapılacak etkinlikler ve faaliyetler için yeterli olmayacaktır. Konteynıra bağlı eğitim ve sürenin dışında çocuklarla ilgilenilemeyeceği düşünülebilir.

TÖS sadece zorunlu eğitimi ya da fırsat eşitliğini getirmekle kalmayacak, aynı zamanda ülkenin hep birlikte eğitimsel açıdan desteklenip, birlik ve beraberlik ruhunun canlı tutulacağı söylenebilir.

Araştırmanın bu sonuçlarından yola çıkarak uygulama için şu önerilerde bulunulabilir:

1 . Öğretmen atamalarında TÖS için ayrıca kontenjan oluşturulmalıdır.

2. Görevlendirilen öğretmenler eğitim sürecinden geçirmelidir.
3. TÖS’de görevlendirme İsteğe bağlı olmalıdır.
4. Yoldan dolayı öğretmenler yorgun olabileceği için öğretmenler günde ikiden fazla okula gitmemelidir. Ya da bölgelerin çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.
6. Öğretmenler için yıpratıcı durumlar olabileceğinden teşvik amaçlı destekler verilmelidir (ek ücret gibi)
7. Ulaşım güvenliği sağlanmalıdır.
8. Kolay taşınabilir materyaller hazırlanmalıdır.
9. Eğitimin günlük süresi uzatılmalıdır.

Bu sonuçlardan yola çıkarak araştırma ve hazırlık ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir:

1. Bu araştırmaya benzer olarak okul öncesi öğretmenleri ile de bir araştırma yapılmalıdır.
2. Aileler bu konuda bilgilendirilmelidir.
3. Öğretmen adayları bu konuda bilgilendirilmelidir.
4. Öğretmenler bu konuda bilgilendirilmelidir.
5. Alanın uzmanları ile detaylı bir program oluşturulmalıdır.
6. Pilot uygulama yapılmadan, TÖS’e geçilmemelidir.

NOT: 28 Nisan-01 Mayıs 2018 tarihleri arasında Alanya/ANTALYA’da gerçekleştirilen 3rd International Education and Socual Science Congress’de sözlü bildiri (Yayın No:4751391) olarak sunulan bu araştırma, 2017 yılı ekim ayı itibari ile tasarlanmış olup araştırmanın sonuçlanmasına kadar, “öğretmenlerin taşınacağı bir sistem” olacağı ile ilgili bilgiler paylaşıldığı için, araştırma, araştırmacılar tarafından “Taşınalı Öğretmen Sistemi (TÖS)” olarak isimlendirilmiştir. Ancak, 2018-2019 eğitim öğretim yılında “Taşıma Merkezi Ana Sınıfı Uygulaması” olarak isimlendirildiği, bildirinin sunumdan sonra çalışmanın, gözden geçirilip makale olarak son haline getirilmesi sırasında yapılan araştırmalar sonucunda ulaşılmıştır. Bu isim farklılığının, araştırmanın konusu, araştırmanın amacı ve önemi üzerinde farklılık oluşturmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Aİle, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2019). Türkiye’de Kadın. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/19172/tr-de-kadin-eylul.pdf> (Erişilme Tarihi: 10.12.2019)
- Arı, R. (2003). Gelişim ve Öğrenme. Konya: Atlas Kitabevi.
- Bacanlı, H. (2000). Gelişim ve Öğrenme. Anmara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çavuşoğlu, D. ve Dönmez. B. (2018). Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre Pazarcık’ta Taşınalı Eğitim Uygulaması. Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 11(4),646-675. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/548630> (Erişilme Tarihi: 15.08.2019).
- Çetin, Z. (2010). *Yaratıcılığın Gelişimi*. Erken Çocukluk Döneminde Yaratıcılık ve Geliştirilmesi (Edt.: Elif ÇELEBİ ÖNCÜ). Ankara: Pegem Akademi

- Erdoğan, L. (20.11.2016). Zorunlu Okul Öncesi Eğitim Başlıyor. Haber Türk. <http://www.rehberlikzamani.com/okuloncesi/wp/?paged=2> (Erişilme Tarihi: 18.10.2017)
- Kutluay, H. (2016). Taşımalı Eğitim Nedir? <https://www.makaleler.com/tasimali-egitim-nedir> (Erişilme Tarihi: 14.08.2019)
- MEB. (2009). Millî Eğitim Bakanlığında: Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği. http://oogm.meb.gov.tr/mevzuat/yonetmelik_29_08_09_degisiklik_tum.pdf (İndirilme Tarihi: 21. Temmuz. 2010)
- MEB (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği. http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_09/12024357_tasimayonetmeliği.pdf (Erişilme Tarihi: 14.08.2019).
- MEB (2015) T.C. Milli Eğitim Bakanlığı resmi sitesi URL'si <https://ozdegerlendirme.meb.gov.tr/okul-oncesi-okullasmada-yuzde-300-artis/haber/9796/tr> (Erişilme Tarihi: 18.10.2017)
- Memek, A. (2014). Taşımalı eğitim yapılan okullardaki yönetici ve öğretmenlerin taşımalı eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri (Şanlıurfa İli örneği). Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep.
- OECD (2019a). OECD Family Database: OECD - Social Policy Division - Directorate of Employment, Labour and Social Affairs PF3.2: Enrolment in childcare and pre-school. https://www.oecd.org/els/soc/PF3_2_Enrolment_childcare_preschool.pdf (Erişilme Tarihi: 10.12.2019)
- OECD (2019b). Education at a Glance 2019. https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_TUR.pdf (Tarihi: 10.12.2019)
- Oktay, A. (1999). Yaşamın Sihirli Yılları: Okulöncesi Dönem. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Öğretmenlere taşımalı eğitim (22 Şubat 2018), Hürriyet. <http://www.hurriyet.com.tr/egitim/ogretmenlere-tasimali-egitim-40780724> (Erişilme Tarihi: 14.08.2019).
- Önder, A. (2004). Ailede İletişim “Konuşarak ve Dinleyerek Anlaşalım” İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Şimşek, A. ve Büyükkıdık, S. (2017). Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleriyle Taşımalı Eğitim Uygulaması Değerlendirilmesi: Bozova İlçesi Örneği. İlköğretim Dergisi. Vol 16, No 1. <http://ilkogretim-online.org.tr/index.php/io/article/view/1114/969> (Erişilme Tarihi: 14.12.2019)
- Şimşek, Y. (2017). The Evaluation of the Application of Transported Education By Teachers. International Journal of Educational Research Review. Yıl: 2, Sayı. 1. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijere/article/309972> (Erişilme Tarihi: 14.12.2019)
- Uçak, O. (2010). Taşımalı Eğitim Uygulaması ve Karşılaşılan Sorunlar (Rize İli Örneği) https://www.pegem.net/Akademi/kongrebildiri_detay.aspx?id=123033 (Erişilme Tarihi: 14.08.2019)
- UNICEF, (2017). Neden Erken Çocukluk Gelişimi? https://www.unicef.org/earlychildhood/index_40748.html (Erişim Tar.:14.10.2019).

- Yapıcı, M. (2015). *Ahlak Gelişimi*. Erken Çocukluk Döneminde Gelişim (Edt: Emel ARSLAN). Ankara: Eğiten Kitap.
- Yavuzer, H. (1998). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2001). *Çocuk Eğitimi El Kitabı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- https://www.citizensinformation.ie/en/education/primary_and_post_primary_education/going_to_primary_school/primary_school_transport_scheme.html
(Erişilme Tarihi: 15.12.2019)
- <https://www.nidirect.gov.uk/articles/school-transport> (Erişilme Tarihi: 15.12.2019)
- <https://www.ogretmenlersitesi.com/bakan-yilmaz-okul-onesi-ogretmenlerini-tasiyacagiz/43315/>
(Erişilme Tarihi: 25.Aralık.2017)
- <https://parents.education.govt.nz/primary-school/your-child-at-school/school-transport-assistance/> (Erişilme Tarihi: 15.12.2019)
- <https://www.schoolbuses.wa.gov.au/TransportAssistance/WhosEligible/EDSupportStudent.s.aspx> (Erişilme Tarihi: 15.12.2019)
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_yanlis&arama=kelime&guid=TDK.GTS.59e5f7da595a66.13439943 (Erişilme Tarihi: 18.10.2017)